[...]ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй [Вер]ховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 100 (6200) МАЙН 23 СРЕДА 1951 он

Сэн 20 мүнгэн

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

[Ү]хибүүдэй зунай амаралтые һайнаар эмхидхэхэ

[Бо]льшевистскэ парти, советскэ [прав]ительство, нүхэр Сталин со[ветскэ] үхибүүдые коммунистичес[кээр] хүмүүжүүлгэдэ халуун анха[рал] [...] табина. Энээнииe [...]н гэршэнүүд хаа хаанагүй [...] Жэшээлхэдэ, манай республи[кын] нёдондо зун 8000 гаран үхи[бүүд] [...]рэнэй тэдхэмжэ дээрэ ама[раа]. [Г]ородской 14 ба профсоюзууд[ай] [...]дын 13 лагерьнуудта 73 [багш]нар, 68 пионервожатанууд [хүдэлмэ]рилөө. Мүнөө жэлдэ энэ [тоо]ри олон болохо юм.

[ВЛК]СМ-эй Центральна Комите[тэй] [...] пленум ба ВЦСПС-эй [...]ум хүүгэдэй зунай амарал[тын] [...]й асуудалые хаража үзөөд, [...]нгы шиидхэбэринүүдые аба[ба]. Тэдэ шиидхэбэринүүд [...]үхибүүдэй сэнгэлиг хүхюу [...]тые зунай үедэ эмхидхэлгын [...]ргэлгын бодото программа [...]һургуулинуудые хүтэлбэри[...]д, багшанар, профсоюзна, [ком]сомольско ба пионерскэ хүдэл[мэри]лэгшэд тэдэ шиидхэбэринүүд[ые] [...]нилсажа, өөһэдынгөө ажалда [...]бэри болгохо зэргэтэй.

[Нё]дондо жэлэй дүй дүршэл ха[ра]хадаа үзэхэдэ, манай республика[да] үхибүүдэй зунай амаралта [эмхид]хэхэ талаар хэдэ хэдэн ду[тагдал]нууд бии байһан байна. [...]оо 14 аймагуудта пионер[скэ] лагерьнууд нээгдэхэ зуураа [...]ройтоһон байгаа. Лагерь[нуудта] хүдэлмэрилхэ кадрнуудые [...] ололго ба һургалга зарим [...]та муугаар эмхидхэгдээ һэн. [...] дээрэһээ уламжалан ла[герьн]уудтахи хүмүүжүүлгын хү[дэлмэ]ринүүдэй шанар доошолһон [бай]но, отрядуудай ажабайдал [...]багатай болошоһон байха [Т]иихэдэ профсоюзуудай зарим [...]ууд үхибүүдые лагерьта эль[гээхэ] түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй [Т]эдэнэй тоодо гүрэнэй эмхи[нүүд]нуудай, политико-гэгээрэлэй, [...] холбооной хүдэлмэрилэгшэ[д] [ба] бусад профсоюзуудай обко[муу]д ородсоно.

[Ком]сомолуудай комсомольско орга[низац]инууд баһал дутагдалтай [...]. Город соо үлэһэн үхибүүд[тэ] [амар]ха условинууд дутамагаар [эмхид]хэгдэһэн юм. Һургуулинуу[дай] [са]моуправленинүүдэй, парк[...] дэргэдэ эмхидхэгдэһэн ла[герьн]уудта үсөөн үхибүүд амараа. [Тэд]эй дунда ябуулагдаха спор[тын] хүдэлмэри, илангаяа хүдөө [нютаг]уудта һулаар эмхидхэгдэһэн [...]

[Энэ жэл зун]ай үедэ үхибүүдэй һайнаар [амарха] бүхы арга боломжонууд [манда] бии. Тэдэ арга боломжо[нуудые] шадамараар хэрэглэхэ шу[хала]. Мүнөө жэлдэ республикым[най] [...] мянга үлүүтэй һурагшад [пионе]рскэ лагерьнуудта амарха. [Т]эдэнэй 7-һоо 15 хүрэтэр на[һа]нииитын гү, али санаторно [түрэл]эй лагерьнуудта ошохо бай[на]. [Ах]алагша классуудай һураг[шад] лагерьнуудай база дээрэ эм[хидх]эгдэһэн тусхай газарта амар[ха], али хизаар оронтоёо танил[сахын] [т]ула поход, экскурсинуудта ябаха

Город шадарай пионерскэ лагерьнууд июниин 10-һаа ойротонгүй хүдэлмэрилжэ эхилхэ ёһотой. Гэбэшье, бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүд унжагайруулагдажа байна. Профсоюзуудай обкомууд, райкомууд, аймагуудта хэды үхибүүдэй, хаана, яажа амарха тухай тодорхойгоор мэдээдүй байна.

Пионерскэ лагерьнуудай байрануудые заһабарилга майн 15-да дүүргэгдээд байха ёһотой байгаа. Теэд энэ хүдэлмэри мүнөө болотор унжагайрһаар. Иигэжэ удаарһанай шалтагаануудые партийна, советскэ органууд шалгажа, зохистой хэмжээ дары абаха ёһотой.

Республикын элүүрые хамгаалгын Министерство үхибүүдэй зунай амаралтые үнгэргэхэ талаар ехэхэн үүргэтэй байна. Лагериин гэр байрада болон амаралтын площадкада ариг сэбэрые сахиха, мэргэжэлтэй ба дүршэлтэй медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдые томилхо, тэдэндэ шанга эрилтэнүүдые хэхэ гэхэ мэтын асуудалнуудые тус Министерство шиидхэхэ ёһотой.

Арадай гэгээрэлэй органууд һургуулиин бүхы һурагшадай элүүр энхээр амарха ябадалые түйлаха уялгатай. Баян дүй дүршэлтэй багшанарые, түрүүшын ээлжээндэ түүхын, литературын, биологиин ба географиин багшанарые лагерьнуудта хүдэлмэрилхөөр томилхо шухала. Нёдондо жэлдэ амжалтатайгаар ажаллаһан хүнүүд мүнөө дахинаа томилогдохо зэргэтэй. Багшанарта амаралтануудые үгэхэдөө эдэ бүгэдые хараадаа абалсаха гээшэ арадай гэгээрэлэй органуудай уялга болоно.

Зун хадаа һонирхолтой походуудые эмхидхэхэ үе мүн. Энэ талаар бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүд мүнөө эхилээ. Улан-Удэ городой № 2, 9, 26 ба бусад һургуулинуудай зарим һурагшад городойнгоо ойро шадар, Байкал далай ба бусад газарнуудаар поход хэхэнь. ВЛКСМ-эй Улан-Удын горкомой үүсхэлээр туризм тухай асуудалые зүбшэн хэлсэхэ конференци һаяхан үнгэргэгдэбэ. Походуудые эмхидхэхэ, лагерьнуудта физкультурна хүдэлмэри толгойлхо кадрнуудые физкультура ба спортын комитедүүд шэлэн олохо зэргэтэй. Тэдэ кадрнуудта заабари үгэхэ гээшэ тон шухала.

Комсомольско организацинуудай урда баһал харюусалгатай зорилгонууд табигдана. Үхибүүдэй наһанда, эрдэм мэдэсэдэ таарамаар хүдэлмэрээ ябуулха, тиигэжэ эдэбхи үүсхэлтэй, бэеэ даанхай байха, социалистическэ зөөри гамнаха, жаяг заршамтай хүбүүд, басагадые хүмүүжүүлхэ гээшэ пионервожатанууд, багшанар-хүмүүжүүлэгшэдэй арюун уялга бшуу. Энэ эрилтэнүүдые хангажа шадаха хүнүүдые шэлэн оложо, лагерьнуудта эльгээхэ гээшэ ВЛКСМ-эй бүхы организацинуудай уялга мүн.

Жэл соо һураһанайнгаа һүүлдэ үхибүүднай шэнэ хүсэ шадал абаха ёһотой. Тэдэндэ һайн амаралта эмхидхэхэ гээшэ гүрэнэй, олониитын хэрэг лэ!

Тарилгын хүдэлмэринүүдые эрхим шанартайгаар үнгэргэе

☆

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗУУДТА ХАБАРАЙ ТАРИЛГЫН ЯБАСА ТУХАЙ

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын 1951 оной майн 20-ной мэдээн

Аймагууд	Бүхы орооһото культурануудай тарилга (процентээр)	Тэгэнэй тоодо пэшнисэ тарилгаар (процентээр)	Пар хахалалга (процентээр)
Закаменай	61,4	92,4	9,6
Түнхэнэй	59,6	92,6	7,4
Яруунын	57,0	74,0	6,3
Хориин	56.1	90,2	13.0
Курумканай	55,9	81,1	—
Ториин	54,3	71,2	5,4
Кабанскын	54,3	89,4	17,0
Хэжэнгын	53,7	87,5	6,4
Байкало-Кударын	53,6	90,2	13,4
Иволгын	50,3	81,7	27,2
Зэдын	49,3	75,9	15,4
Заиграйн	48.8	73,7	38,6
Тарбагатайн	46,6	76,9	10,4
Кяхтын	45,5	99,3	8.3
Сэлэнгын	44,9	89,6	26,9
Баргажанай	44.1	69,2	12,3
Бичурын	43.8	68,7	14,1
Мухаршэбэрэй	43,5	73.7	12,7
Прибайкальска	40.3	79.7	—
Кударын	36,7	68,9	3,7

ЧАСАЙ ГРАФИГААР ХҮДЭЛМЭРИЛХЭДӨӨ...

Сультим Бадмацыренов арба гаран жэлдэ трактористаар хүдэлмэрилнэ. «Курса дүүргээд, эгээн түрүүн тракторта һуухадаа тон ехээр баярлаа бэлэйб» гэжэ тэрэ урматайгаар хөөрэдэг.

Сультим шадабаритай бэрхэ тракторист байһан туладаа залуу трактористнуудта орёо оньһон техникэ заажа, колхозуудта олон механизаторнуудые бэлэдхэнэ. Сультимай һургаһан олон трактористнууд «АТЗ», «ДТ—54» тракторнуудые жолоодоно. Мүнөө, хабарай тарилгын халуун хүдэлмэриин үедэ Сультим Бадмацыренов хүсэтэ «С—80» трактор өөрөө жолоодоно.

Нэгэтэ Илькын механизаторнуудай һургуулиин механик Цырендондок Базаржапов тракторна бригадануудта хүдэлмэриин түрүү метод—часай график нэбтэрүүлхэеэ Хэжэнгын аймаг ерэбэ. Энэ үедэ Сультим Бадмацыренов Молотовой нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ һүниин халаанда газар хахалжа байгаа һэн.

Нүхэр Базаржаповай табижа үгэһэн часай графигаар Сультим майн 4-нэй һүни хүдэлмэрилбэ. Үдэшын 8 час 30 минутаһаа үглөөнэй 7 час болотор 972 метр утатай газарта 17 тойросо хэхэ байгаа. 40 минута соо нэгэ тойроходоо 0,72 га газар хахалха байба. 16 тойроходоо 12,32 га хахалха байһан аад, 12,81 га хахалба. Часаа харахадань үглөөнэй 7 час болоһон байгаа. Үшөө нэгэ тойросоёо юундэ хээгүйб гэхэдэ, тойрохо бүринь хахалһан газарынь үргэдэжэ, трактораа эрьюулхын тула (хооһон ябадалда) ехэ саг гаргашалһан байха юм. «График зохёоходоо энээниие механик хараадаа абаагүй байшоо ха» гэжэ Сультим бодобо. Үнэхөөрөөшье тиимэ алдуу хэгдэһэн байгаа. Саашалаа тэрээнээ заһажа, нэгэшье минута һаадгүйгөөр хүдэлмэрилжэ эхилбэ.

—Часай графигаар яажа ажалладаг юм гэжэ ойлгожо ядадаг бэлэйб. Мүнөө тэрээниие хэрэглэдэг болоходоо ямар ехэ туһатайень, ажалай бүтээсые тон ехээр дээшэлүүлдэг байһыень ойлгооб. Энээниие тракторист бүхэн өөрөө зохёогоод, хүдэлмэрилжэ шадаха байна,—гэжэ нүхэр Бадмацыренов хөөрэнэ.

Иигэжэ, дүршэлтэй тракторист Сультим Бадмацыренов хүсэ ехэтэ «С—80» тракторые дүүрэн хүсөөрнь ашаглахын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэнэ.

Ж. Бадмаев.

☆ ☆

Хангалтагүй хүтэлбэриин хойшолонгууд

Мухаршэбэрэй аймагай колхозууд хабарай полевой хүдэлмэринүүдые унжагайруулжа, агротехническэ эрхим болзорнуудые алдажа байна.

Майн 20-ной байдалаар аймагай нэгэшье колхоз орооһото культурын тарилга дүүргээгүй. Полевой хүдэлмэринүүдэй ехээр удааруулагдажа байһанай нэгэ шалтагаанинь гэхэдэ, тракторнууд бүхы хүсөөрөө ашаглагданагүй.

Аймагай колхозуудай полинууд дээрэ Хонхолойн, Гашейн, Суулгын МТС-үүдэй 200 гаран тракторнууд ба машинанууд хүдэлмэрилнэ. Теэд, эдээнэй олонхинь бүтээсэ багатайгаар ашаглагдана, эбдэрнэ. Илангаяа Суулгын МТС-эй тракторнууд ехэ муугаар хүдэлмэрилнэ. №№ 15, 2, 10 тракторна бригаданууд тарилгын эхилһэн сагһаа хойшо мүртэй юумэ хэнэгүй. «Шэнэ байдал» колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилхөөр ерэһэн нүхэр Г. Красиковай № 15 тракторна бригадын трактористнууд нүхэд Ц. Д. Доржиев, Д. Жанаев, Н. Буянтуев ба бусад тарилгын хүдэлмэриин эхилһэнһээ хойшо ажалайнгаа даалгабарие нэгэшье үдэр дүүргээгүй. Тиихэдэ тус бригадын бригадир Г. Красиков хүдэлмэриин шанар тоодоггүй, агротехникые бүдүүлигээр эбдэгшэдтэ хамаагүйгөөр хандадаг байна. Нүхэр Г. Красиковай бригадынхидай шадабаригүй муугаар хүдэлмэрилһэн дээрэһээ муугаар элдүүрилэгдэһэн хэдэн арбаад гектар газарта тарилга хэгдэһэн байна.

Тракторнуудай хододоо эбдэрдэг дээрэһээ Хонхолойн, Гашейн МТС-үүдэй харьяата Молотовой нэрэмжэтэ, «Улаан-Шулуута», Ново-Заганска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ, «Победа» колхозуудта тарилга унжагайруулагдана. Тракторнуудые түхэреэн сүүдхэ соо таһалгаряагүй хүдэлмэрилүүлбэл, тарилгын хүдэлмэринүүд нилээд түргэдхэгдэхэ байгаа. Гэбэшье, олохон бригаданууд һүниндөө хүдэлмэрилнэгүй. Хонхолойн МТС-эй № 9 тракторна бригадынхид үдэр һүнигүй хүдэлмэрилхэ дүүрэн түхеэрэлгэтэй байбашье, һүниин сагта ябанагүй.

Полевой хүдэлмэринүүдые эрхим шанартайгаар, богонихон болзор соо үнгэргэхэ хэрэгтэ колхозуудай таряанажалай бригаданууд ехэхэн үүргэ эзэлдэг байна. Гэхэтэй хамта, аймагай олонхи колхозуудай таряанажалай бригаданудай үүргэ доошолуулагдажа, имагта тракторна бригадануудые хангагшад боогогдонхой. Жэшээнь, Сутайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой (правлениинь түрүүлэгшэ Л. Будаев) таряанажалай 3 бригаданууд тракторна 2 бригадануудые хангагшад болонхой. Тиимэһээ эндэ хүдэлмэрилхэ ёһотой 20 гаран морин плугууд, 7—8 морин сеялкэнүүд миин хэбтэнэ. Тиихэдэ тус колхоз майн 20-ной байдалаар орооһото культурануудай тарилга дүүргэхэ үды байна.

Аймагай колхозуудта заһабарилагдаһан 258 плуг, 80 морин сеялкэ бии. Энэ хүсые дүүрэнээр ашаглабал нилээд юумэ бүтээхэ байһаниинь мэдээжэ. Гэбэшье, аймагай хүдөө ажахын таһаг морин зэмсэгүүдые тооногүй. Тус таһагые даагша Б. Дамбаев аймаг дотороо хэдышье плуг, сеялкэ ба борнойн хүдэлмэрилжэ байһые мэдэхэгүй байшоо. Гадна, нүхэр Б. Дамбаев тарилгын хүдэлмэрине оперативнаар хүтэлбэрилхын оронд, канцелярска методээр хүтэлбэрилжэ, тарилгын эрхим болзорнуудые алдахуулжа байна.

Ажахын алибаа кампанида агитационно-олониитын хүдэлмэри ба социалистическэ мүрысөөн ехэ удхашанартай. Гэхэтэй хамта, аймагай МТС-үүдэй олонхи тракторна бригадануудта политическо-ниитын хүдэлмэри эмхидхэгдээгүй. Илангаяа Хонхолойн МТС-эй харьяата «Улаан шулуута», «Искра», «Путь Ленина» ба бусад олохон колхозуудта хүдэлмэрилдэг тракторна бригадануудта газетэ, журналнууд абаашагдадаггүй, трактористнуудтай хөөрэлдөөнүүд ба газетэ уншалганууд үнгэргэгдэдэггүй байна. Полевой хүдэлмэринүүдые амжалта түгэсөөр, эрхим шанартайгаар үнгэргэхын түлөө, тракторнуудые ехэ бүтээсэтэйгээр ашаглахын ба үндэр ургаса хуряахын түлөө дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд гаргагданагүй, мүрысөөнэй ябаса тухай үйлэдбэриин зүблөөнүүд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэггүй, хүдэлмэриин дүнгүүд показательнуудай доска-нууд дээрэ бэшэгдэдэггүй байна.

Политическо-ниитын хүдэлмэриие тракторна бригадануудта үргэнөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ МТС-үүдэй директорнүүдые политическэ талаарнь орлогшонор тон ехэ үүргэ эзэлхэ ёһотой. Гэбэшье, Хонхолойн, Гашейн МТС-үүдэй директорнүүдые политическэ талаарнь орлогшонор нүхэд В. Ганус, Г. Иванов гэгшэд тракторист ба тракторна бригада бүхэндэ тарилгын урда тээ социалистическэ уялгануудые баталуулһанһаа бэшэ хүдэлмэри ябуулнагүй.

Тарилгын эхилһэн сагһаа хойшо 20 гаран хоног үнгэрбэшье ВКП(б)-гэй айком ба аймсоведэй гүйсэдком социалистическэ мүрысөөнэй ябасые шалгаадүй байһаар.

Эдэ бүхы дутагдалнууд дээрэһээ Мухаршэбэрэй аймагай колхозууд тарилгын хүдэлмэринүүдые унжагайруулжа, агротехническэ болзорнуудые үнгэргэжэ байна.

Б. Дымбрылов.

Севооборот бэелүүлэгдэнэгүй

Зүб севооборот бии болгожо, тэрэнэй ёһоор таряанажалые эрхилхэ гээшэ хүдөө ажахын культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ шухала хэмжээ-ябуулгануудай нэгэн болоно. Севооборот болбол социалистическэ газартаряалангые хүгжөөхэ найдамтай арга мүн. Зүб совообородгүйгөөр хүрьһэнэй шанарые үндэһөөрнь һайжаруулхын аргагүй. Энээн тухай ВКП(б)-гэй ЦК-гэй февральска Пленумэй тогтоол ба правительствын бусадшье тогтоолнууд соо заагдаһан байгаа.

Хэжэнгын аймаг дотор севооборог 1945 оноһоо хойшо бии болгогложо эхилһэн байна. Теэд, полинуудые хубаарилан, столбнуудые зоожо, чертежнуудые зуралгаар, тэрэниие хуулита ёһоор баталалгаар энэ хүдэлмэри хизаарлагдаһан байха юм. Таряанажалай культура үнэхөөрөө дээшэлүүлхын ба тогтууритай үндэр ургаса абахын тула севооборододоор хараалагдаһан бүхы хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ шухала. Теэд энэ хүдэлмэри аймагай колхозуудта хэгдээдүй байһаар. Эндэ олонжэлэй ногоонуудай үрһэ тарилга мүнөөшье хүрэтэрөө өөдтэйгөөр хэгдэнэгүй. Мүн ороһото культуранудай севооборолые нэгэшье колхоз хэдэг болоодүй. Хэтэрхэдээ, олон колхозуудай фермэ шадарай участогууд үгы болгогдоһон байха юм. Тельманэй, Маленковой, Молотовой (Дунда Худан) нэрэмжэтэ ба бусад колхозуудта севообородто таһалагдаһан участогуудыньшье үгы болошонхой.

Энэ шухала агротехническэ хэмжээ бэелүүлхын тула хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, МТС-үүд болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд бултадаа тэмсэхэ ёһотой аал, ямаршье хүдэлмэри хэнэгүй. Жэшээнь, Чесанын МТС-эй дирекци машинно-тракторна паркын жэл соо хэхэ хүдэлмэриин түсэб севооборотдтой зохилдуулан табиха ёһотой аад лэ, харин энээнэй гуримые бүдүүлигээр эбдэһэн байха юм. Тус МТС-эй агрономууд Х. Ундонов, Т. Башанова, Батуева ба С. Бадмаев гэгшэд энэ хүдэлмэри эрхилхэ ёһотой байһан аад, харин өөһэдөө энээниие эблдэгшэдэй тоодо оролсоно. Эдэнэр өөһэдынгөө хүдэлмэри гансахан лэ тарилгын түсэбэй дүүргэлтэ хиналгаар хизаарладаг байна.

Б. Шаралдаев.

«Нооветай антрацит» трестын шахтёрнууд дайнай хойто тээхи сталинскэ табанжэлые дүүргэлгын дүнгүүд тухай мэдээсэлые айхабтар ехэ баяртайгаар, инаг Эхэ оронойнгоо түлөө омогорхолтойгоор угтаа һэн. СССР-эй Верховно Соведэй депутат, Социалистическэ Ажалай Герой, Сталинскэ шангай лауреат врубмашинист Е. И. Духанин халаанайнгаа даалгабарие үдэр бүри 200 процент дүүргэн, апрель һара соо түсэбһөө гадуур 6 мянган тонно шулуун нүүрһэ малтаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Е. И. Духанин лава соо байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Колхоздохи барилгада индустриальна метод хэрэглэнэ

ЛОЗОВАТКА ТОСХОН. (Днепропетровско область). Ворошиловай нэрэмжэтэ томодхогдоһон хүдөө ажахын артелиин Василий Резигэй хүтэлбэрилдэг барилгын бригада долоон байшангай һуури табижа дүүргээ. Үшөө юһэн гэрэй һуури болохо котлованууд малтагдажа байна.

Нүхэр Резигэй бригада индустриальна центрнүүдтэхи барилгашад-новаторнуудай дүй дүршэлые хэрэглэн, хүдэлмэреэ поточно-түргэн методээр ябуулна. Котловануудые малтаха, һуури табиха, ханануудые бодхохо тусхай звенонууд тус бригадада байгуулагданхай.

Барилгын хүдэлмэринь графигай ёһоор, дүрбэн хоног бүхэндэ нэгэ гэр бүтээхэ түсэбтэйгөөр ябуулагдана. Тэрэшэлэн малажалай механизированнэ байранууд ба шубуунай байра поточно-түргэн методээр баригдажа байна.

Ворошиловай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин барилгын бригадын метод Криворожско районой колхозуудта дэлгэрүүлэгдэнэ.

Тус областиин колхозуудай барилгын бригаданууд ажахын 8 мянга үлүүтэй барилгануудые ба гэрнүүдые барижа байна. Тэндэхи хүдөө нютагуудта хирпинсэ ба черепицын 145 заводууд хүдэлмэрилнэ. (ТАСС).

Бүлэ бүхэндэнь—студент

Молодечненскэ областиин Залесье тосхондо «Путь Ильича» колхозой ажахын ба культурын ургалтые харуулһан выставкэ нээгдээ.

Советскэ белорусска гүрэндэ белорус арадай нэгэдэн ниилэхын урда тээ Залесье тосхондо гурбахан хүн түрэлхи хэлэн дээрээ уншажа ба бэшэжэ шададаг байһан юм. Мүнөө тэндэхи зон бултадаа үзэг бэшэг мэдэдэг болошхой.

Таряашадай үхибүүд — Яцевич ба Быковский гэгшэд Лениниэй нэрэмжэтэ Белорусска гүрэнэй университетдэ, ахa дүүнэр Геннадий ба Михаил Яблонскинар Минскэ медицинскэ институтда һурана. Колхозниигуудай 70 шахуу үхибүүд техникумүүдтэ ба институдуудта һурадаг. Бүлэ бүхэндэнь студент бии.

Тосхоной олон хүнүүд һуралсалаа дүүргээд, нютагаа бусанхай. Алла ба Ирина Козел, Юшик, Рубан гэгшэд нютагайнгаа һургуулида багшална. Игнатенко колхозойнгоо амбулаториин фельдшерээр хүдэлмэрилнэ.

Эндэхи колхозниигууд нютагайнгаа солото хүн—профессор Игнатовичһаа бэшэг холо абана. Инженер Козловский, врач Абухович, юрист Сенько гэгшэд һаяхан нютагтаа айлшалаад бусаба (ТАСС).

[Ком]мунизмын агуу ехэ барилгануудай фондо

[...] Л. М. Кагановичын нэрэмжэтэ [Мо]сковско 1-дэхи подшипниково [заводой] хид коммунизмын агуу ехэ [бариг]ануудай фондо зорюулан, [...]эй түрүүшын хахад соо 400 [тонно] металл арбилха гэжэ шии[дээ]. [Эн]э уялга дүүргэхын түлөө со[циалис]тическэ мүрысөөе коммунистнууд толгойлно.

[Маст]ер, коммунист Архаровай [бриг]адай бүхы хүдэлмэришэд ме[талл] арбилалгаар лицевой счедууд [...]лонхой. Тэдэнэр штамповко [т]үхеэрэлгэ ба зэр зэмсэгүүдые [...]истическэ ёһоор бүтэч бүрин [ашаглах]ын тула даажа абаа. Эн[э] [х]үдэлмэришэн бүхэн—рацио[нализ]атор юм.

[...]алаанай стахановецууд Степанов, Усачев, Бузин, Чикманов ба бусад июнь һарын тоодо оруулхаар майн 17-до хүдэлмэрилжэ эхилээ. Тэдэнэр һарын түрүүшын хахад соо 5 тонно металл арбилба.

Түмэршэ дархашуул 50 тонно металл алмаа. Коммунистнууд — группарторг Бородин, штамповщик Шемякин, мастернууд Ельманов, Макаров ба бусад машина хэрэгсэлнүүдээ һайнаар ашаглаһанай ба гээлтэ хоролто бага болгоһоной ашаар тус бүридөө 3—4 тонно металл арбилаа гэжэ лицевой счедуудтань бэшэгдэнхэй. Коммунистнуудай жэшээе бүхы хүдэлмэришэд дэмжэнэ.

(ТАСС).

[3] процентнэ урьһаламжын шүүбэринүүд

[Гүрэ]нэй дотоодын шүүбэритэ 3 [проце]нтнэ урьһаламжын гаргагда[һанһаа] хойшо шүүбэринүүдэй 20 [...] 3 нэмэлтэ тиражууд болоо. [Ти]ражуудаар урьһаламжын [...] бүхэндэ хамтадаа 127 мил[лион] [...]үүтэй дүхэригэй 204.500 [шүүбэри]нүүд бүүгаа. Тэрэ [...] тоодо 100 мянган түхэригэй 3;50 мянганай — 55;25 мянганай — 175;10 мянганай — 740;5 мянганай 4000 шүүбэринүүд бии.

3 процентнэ урьһаламжын шүүбэринүүдэй ээлжээтэ тираж майн 30-да Ереван городто болохонь.

(ТАСС)

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Авангардна үүргэеэ дүүргэнэ

Кударын аймагай «Путь Октября» колхозой һүнэй-товарна фермэ нилээд удаан саг соо муугаар ажалладаг байһан юм. Үхэрнүүдэй тоо толгой олон болобошье, үнеэдэй ашаг шэмэнь бага байгаа. Тиимэһээ коммунист Иван Дорофеевые партийна организаци тус фермэдэ эльгээһэн юм.

Нүхэр Дорофеев эхин түрүүн фермынгээ хүдэлмэришэдые зүбөөр хубаарилан табиһан байгаа. Тэрэнэй өөрынь эрхим хүдэлмэриин жэшээгээр фермын бүхы һаалишад ба пастугууд үхэрнүүдээ һайнаар харууһалдаг болоо.

Уданшьегүй малнуудынь гарзалхаяа болибо. Түлнүүд хоролтогүйгөөр абтажа, һайнаар түлжүүлэгдэдэг болоо. Хэрбээ саада жэлнүүдтэнь 100 үнеэдһээ 50—60 тугал абадаг, үнеэн бүхэнһөө дунда жэшээгээр 494 литр һү һаадаг байгаа һаа, 1949 ондо 100 үнеэдһээ 100 тугал абаһан ба үнеэн бүриһөө 728 литр һү һааһан байна. Тиихэдэ 1950 ондо 100 үнеэнһээ 102 тугал, үнеэн бүриһөө дунда жэшээгээр 802 литр һү һааһан байха юм. Дүрбэн жэлэй туршада тус фермын мал 3 дахин шахуу олошорһон байна.

Бичурын колхознигуудай жэшээгээр малаа һайнаар харууһалхын, тэдэнэйнгээ ашаг шэмыень дээшэлүүлхын ба гурбан жэлэй түсэбые дүүргэхын түлөө энэ фермын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда мүнөө социалистическэ мүрысөөн дэлгэрэнхэй. Энэ фермынхид малаа үсхэбэрилхэ жэлэй түсэбые 102 процент дүүргэжэ, үнеэн бүриһөө 1000 литр һү һааха гэһэн уялга абаба.

Түрүүшүүлэй тоодо һаалишад Мария Бондарева, Устинья Яковлева, Анна Максимова гэгшэд оролсоно. Эдэнэр мүнөө малайнгаа зунай бэлшээри һайнаар эмхидхэжэ эхилээ. Малдаа тэжээлэй һайн база байгуулхын түлөө сабшалангайнгаа газар сэбэрлэхэ ба тэрээниие уһалха талаар фермын малшад ехэхэн хүдэлмэри хэжэ байна.

Энэ хүдэлмэриие эмхидхэлгэдэ коммунист нүхэр Дорофеев угаа ехэ үүргэ дүүргэнэ. Үглөөгүүр эртэшье, үдэршье, үдэшэлэншье фермын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда, ажал хүдэлмэриин эгээл шухала участок дээрэ нүхэр Дорофеевые хододоо хаража болохо.

Коммунист Дорофеев ажалай эрхим эмхидхэгшэ байхаһаа гадна, малшадай дунда ехэ ниитэ-политическэ хүдэлмэри хэдэг юм. Мүн өөрынгөө идейно-политическэ мэдэрэлые ба юрэнхы эрдэмые дээшэлүүлхын тула тэрэ хододоо оролдодог. Мүнөө жэлдэ нүхэр Дорофеев политһургуулиие амжалтатайгаар дүүргэбэ. Һүүлэй үедэ Л. Толстойн «Дайн ба эб найрамдал», С. Бабаевскиин «Алтан Одоной кавалер», В. Ажаевай «Москваһаа холо» гэһэн ба бусад уранһайханай номуудые уншаһан байна.

И. Полякова, «Кударинский колхозник» газетын редактор.

Шефтээ абаһан колхоздоо...

Иволгын аймпотребсоюзай коллектив 17-дохи партсъездын нэрэмжэтэ колхозые шефтээ абанхай юм. Мүнөө хабарай тарилгын үедэ аймпотребсоюзайхид энэ колхоздо ехэхэн туһаламжа хүргэнэ.

Тарилгын эхилһэнһээ хойшо тэдэнэр тус колхозой библиотекын тэрые заһабарилжа, хүндэлэлэй ба показателиин досконуудые хэжэ үгэһэн байна. Мүнөө эдэ досконууд дээрэ тарилгада түрүүлжэ ябаһан колхознигууд бэшэгдэнэ. Гадна, тэдэнэй хүсөөр полевой станай улаан булан заһабарилагдаһан ба лозунг, портредүүдээр гоё һайханаар шэмэгдэһэн байна.

Тэдэнэр иимэ туһаламжануудые колхоздо хүргэхынгөө хажуугаар, поли дээрэ хүдэлмэрилэлсэнэ. Майн 20-до эмхидхэгдэһэн воскреснигтэ 30 хүн хабаадалсажа, нэгэ гектарта хартаабха таряа, садтань 150 эшэ үлир һуулгаа. Мүн 4 га сабшалангые шулуу бургааһанһаань сэбэрлэжэ, дээрэнь олон тэргэ наг шэбхэ тараааһан байна.

С. Сагадаров.

Хаалтатай байдаг клуб

Яруунын аймагай Эгэтын сомоной клуб культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие тон хангалтагүйгөөр ябуулна. Клубые даагша нүхэр Ананин клубаа хаажархёод, ехэнхи сагаа гэртээ үнгэргэдэг зантай.

Клуб соонь шатар, даам, домино болон хүгжэмэй инструментнүүд тон хомор. Тэндэнь хододоо эмхи гуримгүй, муухай, шорой тооһотой байдаг.

Тус клубай дэргэдэ 15 хүнһөө бүридэһэн лекторскэ группа (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр П. Боболев) бии. Энэ группа элдэб мэргэжэлтэдһээ бүридэнэ. Эндэхи лекторнүүд полевой стануудта, малажалай гүүртэнүүдтэ хаа яа гаража, агрономическа зооветеринарна, медицинскэ, уласхоорондын темэнүүдээр лекци уншадаг. Гэбэшье Сталинай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудай ба МТС-эй центрнүүдтэ үнинэйшье лекци уншагданагүй.

Эгэтын сомоной Соведэй гүйсэдком клубайнгаа хүдэлмэриие һаяар һайжаруулхын тулада шухала хэмжээ абаха зэргэтэй.

Д. Цыренов.

Түмэр замай № 2 училищиие Владимир Фомицкий дүүргэһээр нэгэ жэл болоодүй. Теэд, тэрэ эрхимээр хүдэлмэрилдэг слесарь болонхой. Мүнөө Владимир Фомицкий Улан-Үдын вагонно деподо слесарсэр хүдэлмэрилхэдөө, халаанайнгаа даалгабариие 150—200 процент хүрэтэр эрхим шанартайгаар дүүргэнэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: залуу слесарь нүхэр В. Фомицкий пневматическа домкрадаар вагон үргэжэ байна.

З. Веснинагай фото.

Олзоборилгын артельнүүдэй хүдэлмэриие үндэһөөрнь һайжаруулха

Областной партийна XVI конференци болбол нютагайнгаа түүхэй эдүүдэй ресурснуудые үргэнөөр ашаглажа, үргэн хэрэглэлэй эд товарнуудые ехээр ба һайн шанартайгаар гаргаха гэһэн зорилгонуудые олзоборилгын кооперациин артельнүүдэй үмэнэ табиһан байгаа. Эдэ зорилгонуудые олонхи артельнүүд амжалтатайгаар дүүргэнэ. Энэ жэлэй нэгэдэхи кварталда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэн «Кооператор-комсомолец», «Коопт руд», «Победа», «Боевик» артельнүүд түсэбүүдээ 115-һаа 131 процент хүрэтэр дүүргэһэн байна.

Тиигэбэшье, тус кооперациин хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнууд бии. Олзоборилгын кооперациин системын 25 артельнүүдһээ оройдоо 11-нь квартальна түсэбөө дүүргэһэн байна. Продукциин шанарынь тон муу, сэнгынь үндэр байдаг.

Иимэ гээгдэнги байдал юуһ дээрэһээ гараа б гэхэдэ, Бурпромсоведэй хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Ерёменко ба Петров гэгшэд артельнүүдэйнгээ өөһэдынь хүсэ ба ресурснуудые дүүрэн ашаглаха хүдэлмэри хангалтагүйгөөр хэһэн ба хэжэшье байна.

Энэ оной нэгэдэхи квартал соо пилорамануудай хүсые оройдоо 0,45 процент, станогуудай түхеэрэлгэнүүдые мүн лэ 0,45 процент ашаглаа. Тиихэдэ «Кожевник» гэжэ артельдэ арһа элдүүрилдэг машина ашаглагданагүй хэдэн жэл соо хэбтэнэ. Тэрэшэлэн модо дархалхада хэрэглэгдэдэг 20 гаран станогууд миин хэбтэжэ байха юм. Артельнүүдынь ажахын-эмхидхэлэй талаар бүхэжүүлэгдэнэгүй. Тиимэһээ, гарзада ородог артельнүүд олон бии. Жэшээнь, «Октябриин 20 жэлэй ой» гэжэ артель аяар 36 мянган түхэригэй гарзада ороо, гүрэнэй банкла 100 мянган түхэригөөр үригтэшөө. Мүн тэрэшэлэн «Красный восток», «Рознопромкооп», «Кожевник», «Искра», «Новый путь», «Объединенный труд», Крупскаягай ба Тельманэй нэрэмжэтэ артельнүүд ямаршье олзогүйгөөр, гарза ехэтэйгээр хүдэлмэрилнэ.

Промкооперациин артельнүүдтэ түрүү методуудые үйлэдбэри дээрэ нэбтэрүүлхэ хүдэлмэри тон һулаар ябуулагдана. Хэрбээ энэ хүдэлмэри «Победа» артельдэ бага зэргэ хэгдэһэн байбашье һаань, бусад артельнүүд юушье хээгүй. Олон тооной артельнүүдтэ тоо бүридхэл муугаар табигданхай. Тиимэһээ, гансахан 1950 ондо 293 мянган түхэригэй урилтэ хоролто болоо һэн. Ажалай жаяг заршамые шангадхалгаар зохихо хэмжээнүүд абтанагүй.

Бурпромсоведэй хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд артельнүүдтэ ябахадаа, тэдэнэй хүдэлмэридэ гүнзэгы шэнжэлэл хэдэггүй, хүдэлмэриинь һайжаруулха хэмжээнүүдые абадаггүй байна. Тиимэһээ, ажалай бүтээсэ доодо хэмжээнлэ байдаг. 1950 ондо тус системын артельнүүдтэ 200 гаран хүн нормоёо дүүргэдэггүй байһан юм.

Ажалшадай депутадуудай аймагуудай, городуудай ба районуудай Соведүүдэй гүйсэдкомууд өөһэдынгөө территори дээрэ байдаг артельнүүдэй хүдэлмэриие һайжаруулха тухай тодорхой хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

К. Скворцов, ВКП(б)-гэй обкомой промышленна таһагай инструктор.

Советскэ Союз ба Польско Республик[illegible] хоёрой хоорондо хилэ шадарай участогуудые андалдаха тухай договор баталагдаба

Польско Республикын правительство болбол Польшын территориин хилэ шадарай багахан участогые СССР-эй территориин хилэ шадарай адли хэмжээтэй участогаар андалдаял, юуб гэхэдэ, эдэ участогууд хадаа СССР ба Польша хоёрой хоорондохи зэргэлмэл районуудта экономическа талаараа дутэрхы байна гэһэн хүсэлтэйгээр СССР-эй правительствода һаяхан хандаба. СССР-эй правительство Польско правительствын дурадхалые зүбшөөбэ.

Москвада болоһон советскэ-польско хэлсээнүүдэй ёһоор Украинска ССР-эй Дрогобычск[illegible] ластиин ба Польско республи[illegible] Люблинска воеводствын районуу[illegible] тахи гүрэнэй территоринуудай [illegible] лэ шадарай участогуудые [illegible] даха тухай договорто гар [illegible] даа.

Тус договорто ССР Союз[illegible] зүгһөө—СССР-эй Гадаадын [illegible] гүүдэй Министр А. Я. Вышин[illegible] ба Польско Республикын зүг[illegible] Польско Республикын Минис[illegible] нүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын [illegible] логшо А. Завадский гарнууда[illegible] бяа.

(ТАСС)

Үүсхэлтэйгээр хүдэлмэрилхэ

Эдэбхи үүсхэл хадаа сомоной Соведүүдэй саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэридэ гол зүйл болоно. Нютагай Соведүүдэй хүдэлмэридэ депутадуудые, эдэбхитэдые ба олониитые хабаадуулха элдэб олон янзын формонууд бии. Эдэ формонуудай нэгэн—Соведэй саг үргэлжын комиссинууд болоно. Саг үргэлжын комиссинууд хадаа Соведэй шиидхэбэринүүдые хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ, өөрынгөө һалбарида хамаатай нютагай эмхи зургаануудай ба организацинуудай ажал-ябуулгые шалгаха, хүн зоной эрилтые элирхэйлхэ, зохихо дурадхалнуудые өөрынгөө Соведэй гү, али тэрэнэй гүйсэдкомой үзэмжэдэ табиха үүргэтэй байна.

Саг үргэлжын комиссинуудые зүбөөр хүтэлбэрилөөд байбал, тэдэ хадаа Соведэй хүдэлмэридэ һайн түшэг тулгуури боложо үгэхэ байһаниинь лабтай.

Яруунын аймагай Үльдэргын сомоной Соведэй саг үргэлжын комиссинуудые абаад үзэе. Эдэ комиссинуудай хүдэлмэридэ арба шахуу депутадууд ба 40 үлүүтэй эдэбхитэд хабаадана.

Сомоной территори дээрэ 4 томо колхозууд, нэгэ долоонжэлэй, 3 эхин һургуулинууд, почтын отделени, 4 магазинтай сельпо, врачебнэ амбулатори, фельдшерскэ 2 пункт, зооветпункт, хүдөөгэй клуб, библиотекэ, колхозой 3 клуб ба бусад организацинууд бии. Эдэ эмхи зургаануудай олонхи хүдэлмэрилэгшэд саг үргэлжын комиссинуудай гэшүүд байха юм. Ниитэ-эмхидхэлэй хүдэлмэри һайнаар ябуулаад байбал, эдэ комиссинууд ажахын ба культурна байгуулалтын асуудалнуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэдэнь сомоной Соведтэ горьтойхон туһаламжа үзүүлжэ шадаха байгаа.

Гэхэ зуура, тус сомоной Соведэй саг үргэлжын комиссинууд үшөө хүсэл һайнаар хүдэлмэрилдэггүй, ямаршье үүсхэл гаргадаггүй байха юм. Һунгалтануудһаа хойшо саг үргэлжын комиссинуудай үүсхэлээр нэгэшье асуудал сесси дээрэ табигдаагүй.

Хүдөө ажахын саг үргэлжын комисси хамта 11 хүнһөө бүридэнэ. Тэрэнэй түрүүлэгшээр участково зоотехник—депутат Ч. Д. Жигмитова томилогдоһон байгаа. Гэбэшье, тус комиссида ор[illegible] депутадууд ба эдэбхитэд оро[illegible] культурануудай үндэр ургаса [illegible] хын ба ниитын малажалые [illegible] жөөхын түлөө тэмсэлые эмхид[illegible] шэд боложо шадаагүй. 1951 о[illegible] нэгэдэхи кварталда хэхэ хүд[illegible] риин түсэб зохёоһон болоб[illegible] тэрэнээ дүүргээдүй. Энэ үе [illegible] комиссиин нэгэшье заседани [illegible] дээгүй. Теэд, сомоной бүхы ш[illegible] колхозуудта малай үбэлжэлг[illegible] хангалтагүйгөөр үнгэрги[illegible] байһан юм. Ленинэй, Кали[illegible] нэрэмжэтэ колхозуудта ма[illegible] олоор хоролтодо ороһон бай[illegible].

Гэбэшье, комиссиин хүтэлб[illegible] лэгшэд ба эдэбхитэд малай ү[illegible] жэлгые һайжаруулха хэм[illegible] абаагүй, энэ талаар сомсо[illegible] ба аймсоведэй гүйсэдкому[illegible] гаргаһан тогтоолнуудые хэрэг [illegible] рэнь бэелүүлхын тула зэ[illegible] хүдэлмэри хээгүй байна. [illegible] хабарай тарилгада бэлэдхэ[illegible] тэрэниие үнгэргэхэ талаар тус [illegible] мисси юушье хээгүй. Колх[illegible] гуудай дунда социалистическ[illegible] рысөө эмхидхэхэ асуудалые [illegible] миссиин гэшүүд огто һонирхо[illegible] гүй байгаа.

Сомсоведэй финансово-бюдж[illegible] нэ комисси (түрүүлэгшэнь де[illegible] тат Б. Цырендоржиев), куль[illegible] но-гэгээрэлэй (түрүүлэгшэнь [illegible] путат А. Данилова), арадай [illegible] гээрэлэй саг үргэлжын ком[illegible] нууд баһал мүртэй хүдэлмэ[illegible] нэгүй.

Тиимэһээ сомоной Соведэй [illegible] сэдком (түрүүлэгшэнь нүхэр [illegible] динов) эдэбхитэдые олон [illegible] хо, саг үргэлжын комисси[illegible] үүсхэлые дээшэлүүлхэ уял[illegible] Малай үбэлжэлгые амжалт[illegible] гаар дүүргэхэ, хабарай тари[illegible] агротехническэ эрхим болзор[illegible] та үнгэргэхэ хэрэгтэ Соведэ[illegible] тэрэнэй эдэбхитэдэй бүхы [illegible] шадалые элсүүлхэ хэрэгтэй. [illegible] Соведэй ниитэ-эмхидхэлэй хүд[illegible] мэриие үндэһөөрнь һайжару[illegible] шухала.

Советскэ дээдэ органуудай [illegible] өөһэдынгөө гаргаһан шиидхэб[illegible] нүүдэй гүйсэдхэлые шалгаха [illegible] шэ советскэ хүдэлмэриин шу[illegible] хуби болоно. Энэ хэрэгтэ депу[illegible] дууд, Соведэй саг үргэлжын [illegible] миссинууд ба мэргэжэлтэдые эд[illegible] хитэйгээр хабаадуулха хэрэгтэй.

Ц. Галсан[illegible]

Цех доторой резервнүүдые дүүрэнээр ашаглая

ПВЗ-гэй булад шудхалгын цехын дүй дүршэлһөө

Паровозо-вагонно заводой булад шудхалгын цехын коллектив нёдондо жэлэйнгээ даалгабариие амжалтатайгаар дүүргэжэ, хэдэн мянган тонно булад түсэбһөө гадуур заводтоо үгөө һэн. Нёдондо жэлэйхидэ орходоо аяар 28 процентээр дээшэлүүлэгдэһэн гүрэнэй даалгабариие энэ жэлдэ дүүргэжэ байнабди. Энэ түсэбые абаад байхадаа, зарим хүнүүд дүүргэгдэшэгүй ехэ хэмжээнэй даалгабари гэжэ тоолоһон юм.

Тиигээл, цехынгээ гэшүүдэй хамтын суглаа зарлажа, тэрээн дээрэ социалистическэ мүрысөөнэй шэнэ уялга абаха асуудал зүбшэн хэлсэхэдэмнай, цехын стахановецууд болон түрүү хүдэлмэрилэгшэд энэ даалгабари дүүргэгдэхэһээ гадна, үлүүлэн дүүргэгдэхэ гэжэ тоолоһон байгаа. Тиихэ зуураа, үшөөл дүүрэнээр ашаглагдадаггүй резервнүүдэй цех дотор байһые элирүүлһэн юм.

Тэрэнэй һүүлээр бидэнэр доторойнгоо хамаг арга боломжонуудые ба резервнүүдые һайтар хаража, тооложо үзэһэнэйнгөө эсэстэ, энэ түсэбые болзорһоонь урид, Сталинска Конституциин үдэр—декабриин 5 хүрэтэр дүүргэхэ, түсэбһөө гадуур хэдэн зуун тонно булад шудхаха гэһэн тогтоол нэгэн дуугаар баталан абаһан байгаабди. Үйлэдбэридэ түрүү методуудые нэбтэрүүлэн, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ арга боломжо ба резервнүүдээ һайнаар тооложо үзэхыень цехын эрхим стахановецуудта, мүн инженернүүд болон техничүүдтэ суглаан даалгаа һэн.

Тиин тооложо үзэхэ комиссида цехын начальник, технологууд, нормировщигууд, стахановецууд, олониитын организацинуудай түлөөлэгшэд хабаадажа, бригада бүхэндэ байһан резервнүүдые тодорхойлоод, дурсагдагша комисси хадаа иимэ тодорхойлолгые байд байд гээд лэ хэдэг саг үргэлжын комисси болгогдоһон юм. Мүнөө энэ комисси тусгаар зохёогдоһон түсэбөөр хүдэлмэрилнэ, тэрэнэй гэшүүд уялгануудаа өөһэд хоорондоо хубаажа абанхай.

Цехын партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинууд комиссиин ажал-ябуулгада хүдэлмэришэдые олоор ба эдэбхитэйгээр хабаадуулхын тула агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулһан ба ябуулжашье байна. Иимэ хүдэлмэри хэһэнэймнай эсэстэ, ажалай бүтээсые ямар аргаар дээшэлүүлхэ тухай аяар 211 дурадхал ороһон байгаа. Эдэ дурадхалнууд сооһоо олонхинь ямаршье бэрхэшээлгүйгөөр, гүрэнэй мүнгэ ехээр гаргашалалтагүйгөөр үйлэдбэри дээрэ нэбтэрүүлэгдэһэн байгаа. Жэшээлхэдэ, сабшадһанай пролёдто хүдэлмэрилдэг обрубщик нүхэр Покоянов буладай сабшадһанууд пеэшэнһээ гаргагдажа шудхалгала үгтэхэдөө ехэ халуун байдаг, тэрэнэй хүрэхые хүлеэхэдэ үнэтэ саг ехээр гээгдэнэ гэжэ элирүүлээд, энэ дутагдалые хайшан гэжэ усадхаха тухай дурадхал оруулаа һэн. Энэ дурадхалыень үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, хайлуулагдаха буладые нэгэ үдэр урда пеэшэн соо халаажа сабшадһанууд болгоходо, ажалай бүтээсэ хэдэн дахин дээшэлһэн байна.

Тэрэшэлэн хүдэлмэриин газараа хододоо сэбэр байлгаха тухай дурадхалые мастер Богданов оруулһан байгаа. Нэгэдэхи, хоёрдохи ба гурбадахи халаанда ажаллаһан хүдэлмэришэдэй ажалладаг газараа сэбэрлэнгүй орхёодог лээрэһээнь, удаадахи халаанда ерэһэн хүдэлмэришэд тэндэ хэбтэһэн үлүү юумэнүүдые сэбэрлэхын тулада табяад минута сагаа гээдэг байһан юм. Мүн үйлэдбэри хэжэ байһан талмайнууд дээрээ хүдэлмэришэдэй ажаллаха һууринуудые нэмэжэ эмхидхэхэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдаһан байгаа. Тингэжэ, хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсые манай обрубщигууд 10 процентээр дээшэлүүлһэн юм.

Иимэ жэшээнүүдые үшөө олоор харуулжа болохо байна. Тиин, эдэ дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэдэ, ямаршье түбэгтэй юумэнэй болоогүйе, мүнгэ зөөриин гаргашалагдаагүйе тусгаар тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Мүнөө манай цехтэ ажалай бүтээсэ үдэр бүри дээшэлнэ.

Эдэ бүхы хэмжээнүүдэй эсэстэ, ганса гансаараа бэшэ, харин бүхэли коллективээрээ ажалай бүтээсые дээшэлүүлдэг боложо эхилээбди. Жэшээлхэдэ, нүхэд Ярулина ба Ташлыкова гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг булад шудхагшадай бригаданууд ажалай бүтээсые 10—11 процентээр дээшэлүүлнэ. Мүн хэдэн олон үйлэдбэриин участогууд ажалай бүтээсые дээшэлүүлдэг болоо.

Хэрбээ ахалагша мастер нүхэр Казбановай хүтэлбэрилдэг формочно пролёт (3 участогуудһаа бүридэнэ) бүхыдөө январь һарынгаа түсэбые 100 процент дүүргэһэн байгаа һаа, март һарынгаа программые 141 процент дүүргэһэн байна. Тиихэдэ, мүн лэ 3 участогуудһаа бүридэһэн, ахалагша мастер нүхэр Позечко гэгшын хүтэлбэрилдэг обрубной пролёдойхид һарынгаа даалгабари 131 процент дүүргээ. Мастер нүхэр Пикаревскиин хүтэлбэриллэг булад шудхалгын участок энэ оной февраль һараһаа эхилэн, ажалай бүтээсые 6—9 процентээр дээшэлүүлдэг болонхой.

Ажалай эмхидхэлые һайжаруулха ба ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ резервнүүдээ дүүрэн ашаглаха зорилготойгоор үнгэргэгдэһэн олониитын харалга хадаа булад шудхаха нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые 15 үдэрөөр түрүүлэн дүүргүүлхэ арга олгохоһоо гадна, 280 тонно булад түсэбһөө гадуур шудхаха услови олгоо һэн. Эдэ бүхы эмхидхэлэй хүдэлмэри заводой партийна организациин оперативна туһаламжын ба хүтэлбэриин ашаар хэгдээ.

Гэбэшье, манай хүдэлмэридэ дутагдалнууд үшөөл бии зандаа. Голодһо гаргалга һара бүри бага боложо байбашье һаа, бүримүһэн усадхагдаагүй. Жэшээнь, гансахан энэ жэлэй түрүүшын хоёр һара соо голодһо гаргаһанһаа шалтагаалан, 77,4 мянган түхэригэй гарзада цехнай ороо һэн. Үнэтэ материалнуудые гамтайгаар гаргашалалга үшөөл хангалтагүй зандаа. Зарим пролёдууд ба участогууд үйлэдбэри дээрээ культура муугаар сахина, заримдаа ажалай жаяг заршамай ба технологическа процессын технологиие эбдэнэ, хүдэлмэриингөө байрануудта ариг сэбэрые һайнаар сахинагүй.

Иимэ байдал юундэ гаранаб гэхэдэ, цехын ажахын, партийна болон профсоюзна организацинууд ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ ба резервнүүдээ ашаглаха асуудалнуудта гол анхаралаа хандуулаад, шухала асуудалнуудай нэгэн болохо культура тухай, жаяг заршам тухай, материалнуудые гамтайгаар гаргашалха тухай асуудалнуудые мартана гэжэ стахановецууд тон зүбөөр бидэндэ заажа үгэһэн байна. Эдэ бүхы дутагдалнуудые усадхаха оперативна хэмжээнүүд мүнөө абтажа байна. Тиин, олонхи участогуудта эдэ алдуунууд усадхагданхай.

Үйлэдбэриин новаторнуудай үнэтэ үүсхэлнүүдые ажалдаа нэбтэрүүлхэ хүдэлмэриие кампаниин ёһоор бэшэ, харин саг үргэлжэ ябуулдаг байгаа һаа, бидэнэр хүдэлмэри дээрээ эдэ алдуунуудые гаргахагүй байгаабди. Эдэ бүхы асуудалые цехынгээ үйлэдбэриин зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэлгэдэ табихаламнай, хүдэлмэришэд, илангаяа стахановецууд, инженернүүд болон техничүүд хадаа стахановска методуудые үйлэдбэри дээрэ комплексно ёһоор нэбтэрүүлхэ тухай мэргэжэлтэдэй ба стахановецуудай хабаадалгатайгаар дэлгэрэнгы түсэб зохёобол һайн байгаа гэжэ дурадхал оруулаа һэн. [illegible] дурадхалыень заводой упра[illegible] партком хоёр һайшааһан бай[illegible].

Стахановска түрүү методу[illegible] үйлэдбэри дээрэ коллекти[illegible] нэбтэрүүлхэ түсэб зохёолгод[illegible] дэлмэришэд, инженернүүд, т[illegible] гүүд, нормировщигууд эдэб[illegible] гээр хабаадалсаа. Тиин ганс[illegible] ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэ [illegible] хайда бэшэ, харин материал[illegible] дые, электроэнерги, түлишэ [illegible] шан гэжэ гамнаха тухай, [illegible] гаргалгые болюулха тухай, хүд[illegible] мэри дээрээ культура сахиха ту[illegible] үнэтэ дурадхалнуудые тэд[illegible] оруулһан байгаа.

Үйлэдбэриин эмхидхэлэй [illegible] зүйлнүүдые комплексно [illegible] һайжаруулгада зорюулагда[illegible] аяар 62 хэмжээ-ябуулганууд [illegible] түсэб соо хараалагдаһан ба[illegible] Эдэ хэмжээ-ябуулгануудые үй[illegible] бэридэ нэбтэрүүлхэдэ, гүрэнэй м[illegible] гэн зөөри, хүдэлмэриин хүсэн ех[illegible] гаргашалагдахагүй байһыень т[illegible] гаар тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Мү[illegible] эдэ хэмжээ-ябуулганууд харла[illegible] даһан болзорнуудтаа үйлэдбэр[illegible] нэбтэрүүлэгдэжэ байна.

Түсэб гээшэ миил һайрхахы[illegible] лада бэшэ, харин бэелүүлгэ[illegible] тулада зохёогдодог юм гэжэ [illegible] хымнай хүдэлмэришэд һайн м[illegible] нэ. Тиимэһээ, энэ түсэбөө са[illegible] зор соонь дүүргэжэ, 1951 оной п[illegible] граммые болзорһоонь урид дүү[illegible] хын түлөө бүхы завод со[illegible] гэрһэн социалистическэ мүры[illegible] дэ түрүү һуури эзэлхэмнай [illegible]

В. Шибанов, ПВЗ-гэй бу[illegible] шудхалгын цехын начальн[illegible] уялгые дүүргэ[illegible]

Дутагдалнуудынь үшөөл усадхагдаагүй

1951 оной майн 12-то „Бурят-Монголой үнэн" газетэдэ толилогдоһон „Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз юундэ гээгдэнэб?" гэһэн статьяе зүбшэн хэлсэлгэ

…грайн аймагай, Илькын со-… Карл Марксын нэрэмжэтэ …огдоһон колхоз түрүүгээр …н үргэн эхэ арга боломжо-…эй.

…хозой саашаа үгжэхэ, тэрэ-…ээ доходой үргаха, колхоз-…айнь бүри баян болохо хэ-…нэ жэлэй хабарай тарилга …р эхэ удхашанартай. Кол-… тракторнууд, түрэл бүрин … машинанууд элбэгээр үгтэн-…

…арай тарилгада колхоз һа-…бхитэйгээр орожо, түрүү-…аан үдэрнүүдтэ нилээд …унгүүдые харуулаа. Гэб-…даагүй, майн арбаадаар та-…дэрэнь ехэхэн гээгдэл то-…бон байна. Энэ гээгдэлынь … шалтагаануудынь «Бурят-…ой үнэн» газетын майн 12-…ерто толилогдоһон «Карл …сын нэрэмжэтэ колхоз юундэ …энэб?» гэһэн статья соо заа-…байгаа.

…тья соо заагдаһан дутагдал-… мүнөөшье хүрэтэрөө …агдаагүй. Юундэ? Ямар шал-…ууд бии гээшэб? Колхозой …нистнууд майн 18-да боло-…ртийна суглаан дээрэ тус …е зүбшэн хэлсэжэ, колхозой …ании, партийна организа-… колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй …иринүүдтэ байһан дутагдал-… тухай нилээд хурсаар хэлсээ.

…тьягай зүб байһан тухай, та-…н хүдэлмэриин тон хангал-…гээр ябажа байһан тухай …чер бригадирай түрүүлэгшэ … Аяндуев өөрынгөө элидхэл …лээ. Элидхэлэй һүүлээр хам-… коммунистнууд үгэ хэлэһэн … Элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд …ын хүдэлмэриин байһан то-…з дутагдалнуудые мэдэржэ, …нэ ойрын хэдэн хоногуудта …аха арга хэмжээнүүд тухай …

… суглаан дээрэ элирүүлэгдэ-…өөр, хабарай тарилгые аг-…тическэ эгээл һайн болзор …н түргэнөөр хэхэ арга бо-…нууд колхоздо бүрин түгэс … Гэбшье, эдэ арга боломжо-…зүбөөр, саг соогоо хэрэглэг-… Колхозой тарилгын бүхы …н 1571 гектар болоно. Энэнь …ой хүн бүхэндэ 2,4 га хүртэ-…рэнэйнь 90 гаран процентнь …кторнуудай, тарилгын бусад …ануудай хүсөөр хэгдэхэ юм.

… баримтанууд юу харуулнаб … хэрбээ ажалаа зүбөөр эм-…д, үйлэдбэри дээрэ хүн бү-… өөрынгөө һүүрие ээлэн эр-… хүдэлмэрилхэ ябадал хан-…гаа һаань, хабарайнь … богонихон болзор соо тон …өөр үнгэргэгдэхэ байгаа …ршэлнэ.

…озой тарянажалай 2-дохи …ахи бригадануудта хүдэлмэ-… № 8 тракторна бригадын … тракторнууд зарим үдэр-… 0,75 га газар хахалһан бай-… Нүхэр Сокоревой хүдэлмэ-… НАТИ тракторай утааша …ээ газарые 60 минута соо … гарахада, тракторынь 32 …а соо зогсоһон, 28 минута …удэлмэрилһэн байха юм. … дээрэһээ харахада, нүхэр …ной трактор ажаллаха са-… 53,3 процентынень ажал-…соһон, минл 46,7 процент-… ажаллаһан болоно.

…кторнуудай иимэ муугаар …рилжэ байһабшье һаань, … ылгууд энэ табигдангүй. … тарянажалай № 3 брига-дын бригадир нүхэр Базаров мо-рин плугуудые хороо хорооһоор мүнөө ори гансые үлөөбэ.

Колхозой № 1 бригадада № 7 тракторна бригада хүдэлмэрилдэг. Саһа бороо оробо гээд, эндэ 3 хоногой турша соо ямаршье хүдэлмэри хэгдээгүй. Үнгэрхэдөө тракторна бригадын бригадир нүхэр Жалсабон «саһан ороо, хэн хаана ошохо дуратайб? Дуратай тээшээ ошогты» гэһэн команда үгэһэн байна. Энээнһээ гадна, нүхэд Жалсабон, Намсараев гэгшэдэй гэмээр 2 тракторна сеялкэ 2 үдэрэй турша соо Билшэр гэжэ газарта дэмы хэбтээ. Тиихэдэнь Эрээ гэжэ газарта шэниинэ тариха 100 гаран гектар газар бэлэн болгогоод, сеялкэгүй дээрэһээ 2—3 хоногто шинг нойтоо баража, агротехническэ һайн болзорһоо гээгдэжэ байһан байгаа. Майн 19-нэй мэдээгээр энэ бригадада 321 гектар шэниинэ таригдаадүй байба. Ээгэ тарилгадаа юм гэжэ шангын шангаа асуудал табихаар болоо! Иимэһээ колхозой ажал хүдэлмэринь шанга бэшээр, ямаршье хүсэлэлгэгүйгөөр ябана гэжэ түрүүшын дүн хэхэ хэрэгтэй.

Ажалые зүбөөр эмхидхэхэ, ажал дээрээ харюусалгатай байха ябадал баһал муугаар табигданхай. Тракторна № 7 бригадын тракторист нүхэр Мормоев ажалай түлэг үе соо трактораа хаяжархёод, ондоо тээгүүр дэмы зайжа, тарилгын хүдэлмэриие таһалдуулжа ябаба. Энэ нүхэртэ шанга хэмжээ үшөө абтаагүй. Зарим нэгэн харюусалгатай нүхэд, тодорхойлхоло, нүхэд Матхеев (агроном), Пушкарев (№ 8 тракторна бригадын бригадир), Бадмаев (МТФ-е даагша) ба бусад зарим хүнүүд ажал хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхын орондо архи ууха, хүдэлмэриин хайран сагые дэмы гээжэ ябадаг байба. Энээнтэй хамта ажалай бүридхэл хангалтагүйгөөр табигданхай. Часэй график мүнөө хүрэтэр трактористнуудай ажалай хуули болоодүй. Тракторна бригадануудай бригадирнууд нүхэд Жалсабон ба Пушкарев гэгшэд ажалай бүридхэл һайжаржуулха талаар өөһэдынгөө үүргые тон муугаар дүүргэнэ. Эдэ баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, тус колхозой зарим хүтэлбэрилхы хүнүүдэй дунда харюусалгагүй, задагай, һалан ябадал бии гэжэ харуулна. Иимэһээ большевистскэ журам, большевистскэ жаяг заршам хангалтагүйгөөр табигданхай гэжэ хоёрдохи дүн хэхэ хэрэгтэй.

Ажалые оперативнаар хүтэлбэрилхэ, шэнэ юумые мэдэрэн хүдэлмэрилхэ, үүсхэл ехэтэйгээр хүдэлмэрилхэ ябадал хуулита һуурияа эзэлэгүй байна. Нэгэ баримта абаад үзэе. Занграйн аймагай центрһээ Илька гү, али Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой центр хүрэтэр 140 гаран центнер үрэһэн абаашагдаха ёһотой байгаа. Гэбшье, энэ «проблемэ» тухай нилээд улаан үгэ хүүр боложо, юугээр асарха: вагоноор гү, али машинаар гү, мөрөөр гү, али ондоо юумээр гү? гэһэн яриинууд хэдэн хоног соо таһалгарягүй ябаба. Энээн дээрэһээ ямар дүн хэгдэхэ ёһотойб гэбэл, колхоз доторхи ажалай эмхидхэл, бригаданууд хоорондын холбоон, ажалай бага ехэ асуудалнуудые саг соонь шиидхэхэ ябадал тон хангалтагүйгөөр табигданхай гэжэ гурбадахи дүн хэгдэхэ байна.

Колхозой правлени, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Аяндуев колхозой бригадирнуудай хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилнэ. Бригадирнуудай хүдэлмэриие муугаар шалгана. Зарим бригадирнуудынь ажалдаа харюусалга багатайгаар, хайша хэрэгээр хандана. Жэшээлхэдэ, колхозой тарянажалай № 2 бригадын бригадир нүхэр Эрдынеев өөрынгөө бригадын хүдэлмэри тухай партийна суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, хүдэлмэрээ хайшан гэжэ шэнээр табиха тухай хэлэхгүй, харин элдэб шалтагаануудые бэдэрээд, хүдэлмэриингөө дутагдалнуудые элирүүлжэ шадаагүй. Нүхэр Аяндуев хэды дүршэлтэй, шадабаритай түрүүлэгшэ байбашье, колхозойнгоо хүтэлбэрилхы хүнүүдэй, илангаа бригадирнуудай хүдэлмэриие муугаар шалгадаг, тэдэнэй урда эрид шанга эрилтэ табидаггүй байна. Иимэһээ правлениин, тэрэнэй түрүүлэгшын хүтэлбэрилхы үүргэнь үшөөл хангалтагүй бэелүүлэгдэнэ гэжэ дүрбэдэхи дүн хэхэ хэрэгтэй.

Ажахын хүдэлмэриин амжалтанууд агитационно-политическэ хүдэлмэриин хэмжээһээ дулдыдаг. Гэбшье, колхозой партийна организаци, тэрэнэй секретарь нүхэр Жалсараев партийно-политическэ хүдэлмэриие муугаар ябуулна. Соёл гэгээрэлэй хүдэлмэриие тоохогүй ябадал тус колхоздо бии гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Жэшээлхэдэ, 1950 ондо культурна хэмжээ-ябуулгануудта 8473 түхэриг хараалагдаһан байгаа. Тэрээн сооһоо кадрнуудые бэлдэхэлгэдэ, шан үгэлгэдэ, газетэ журналнуудые захилгада ба радиогой түлөө хамта 5724 түхэриг гаргашалагдажа, 2449 түхэригынь үлэһэн байна. Бүгэдыень ашаглаха эрилтэ байгаагүй гэжэ яажа болохоб? Сэхынь хэлэхэдэ, колхозо мүртэй библиотекэшье үгы юм. Зүгөөр хоёр клуб, ганса улаан булан, радиогой 50-аад точко бии. Гэбшье, тэдэнэйнь хүдэлмэри үшөөл хангалтагүй.

Агитационно хүдэлмэри муугаар табигданхай. Социалистическэ мүрысөөн ёһо тэдыгээр эрхилэгдэнэ. «Дайшалхы хуудаһанууд» үсөөнөөр, хурса бэшээр, юрэнхыгөөр гаргагдадаг байна. Тарянажалай № 1 бригадын Эрээ гэжэ нютагтахи байрада байһан «дайшалхы хуудаһые» харахада, ёһо тэдыгээр, юрэнхыгөөр бэшэгдэһэн байба. Тэрэ номертонь нэгэшье хурса, шүүмжэлэл хэһэн статья үгы байба. Эдэ баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, тус колхозой колхозингуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри тон һулаар ябуулагдана гэжэ харуулна. Иимэһээ колхозой партийна организаци, тэрэнэй секретарь нүхэр Жалсараев политическэ ба олониитын хүдэлмэриие мууса ударидан ябуулна гэжэ табадахи дүн хэхэ хэрэгтэй.

Иимэнүүд томо томо дутагдалнуудһаа боложо, тус колхоздо тарилгын хүдэлмэри айхабтар ехээр унжагайржа байна. Колхоз 1571 гектар тарна тариха түсэбтэй, тэд майн 20-ной мэдээгээр минл 802 гектарыень тарижа, түсэбөө ами гэжэ 51 процент дүүргэбэ. Эртын орооһото культурануудай тарилга үшөө дүүргэгдээгүй. Колхозой правлени, партийна организаци, тэдэхэн бүхы коммунистнууд, бүхы колхозингууд үшөө дахин большевистскээр мэдэрэн, тарилга дээрэ тохёолдоһон дутагдалнуудые дары усадхажа, хабарай тарилгые эрид үдэрнүүдтэ дүүргэжэ, колхозойнгоо экономикые большевистскээр хүгжөөхэ ёһотой.

Ц. Дамдинжапов.

ҺУРГУУЛИНУУДТАХИ ЭКЗАМЕНУУД

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Үдын түмэр замай № 65 һургуулиин 10-дахи класс экзаменуудайнгаа түрүүшын үдэр литератураар зохёол бэшэжэ байна. М. Миневвэй фото.

Амжалтануудые түйлана

Улан-Үдэ городой түмэр замай № 65 һургуулиин актова зал. Амиды сэсэгүүд Сталин багшын томо портредые хүреэлэн сценэ дээрэ харагдана. Зад соо табигдаһан партанууд 44 хүн һууна.

Тэдэнэр болбосоролой аттестат абахаяа уржадэрһөө эхилжэ экзаменуудые бариа. Һургуулиингаа формонуудые үмдэһэн 23 басагад эндэ бии. Үдэшын һургуулида һуралсадаг 19 хүбүүд басагад баһал зэһэнхэй һууна. Тиихэдэ Александр Еремин, Раиса Фетисова хоёр 10-дахи классые экстернээр дүүргэхэ гэжэ шиидээд, мүнөө эндэ ерэнхэй.

...Литературын багша Анна Ивановна Грошева зохёол бэшэхэ темэнүүдые доскада бэшэбэ. Һургуулиин директор нүхэр А. М. Ковалевская амаршалһан тобшо үгэ хэлэжэ һурагшадта хандана. Экзамен эхилбэ.

Арбадахи классай хэдэн олон басагад бүхэли жэл соогоо эрхимээр һураа юм. Тэдэнэй нэгэн Валя Молокова болоно. «Алтан медаль абаха гэһэн зорилгые манай Валя урдаа табинхай» гэжэ хани басагадынь хөөрэлдэнэ, багшанаршье тэрэниие магтана.

Энэ классайхид бултадаа комсомолой гэшүүд юм. Эдэнэр саашадаа һуралсахаар бүри үнииһөө хойшо бэеэ бэлдээ. Жэшээлхэдэ, Тамара Черных Свердловск городой гүрэнэй университедэй журналистска факультедтэ орохо байна. Эльвира Шелкунова — химик, Галя Пахомова—врач, Дуся Лебедева—багша болохо гэһэн түсэбтэйнүүд.

Экзаменуудай түрүүшын хоёр үдэр үнгэрөө. № 65 һургуулида һяала ехэ амжалтанууд түйлагдажа байна.

Түрүүшын экзаменуудай дүнгүүд

ХЭЖЭНГЭ. (Телефоноор абтаба). Хэжэнгын дунда һургуулиин багшанарай коллектив, комсомольско ба пионерскэ организацинууд удаадахи класста орлгын, дүргэлтын экзаменуудта үнинэй бэлэдхэжэ эхилээ юм. Багшанарай бүхэли жэлэй турша хэһэн хүдэлмэриин аша үрые болон һурагшадай эрдэмдэ хэр зэргэ һураһаниие экзаменуудай дүнгүүд харуулха байна. Багшанар ба һурагшад уржадэр түрүүшынгээ экзаменуудые һайнаар угтаба.

Энэ жэлдэ арбаад һурагшад 10-дахи класс дүүргэхэ юм. Тэдэнэр ород литератураар зохёол бэшээ. Һурагшад олонхинь ород литература ба грамматикые һайнаар шудалаа гэжэ түрүүшын экзамен харуулһан байна.

Энэ үдэр юһэдэхи классай һурагшад түрэлхи хэлээр экзаменаа амжалтатайгаар бариа. Тэрэшэлэн бусадшье классуудай һурагшад түрүүшынгээ экзаменууд дээрэ муу бэшэ дүнгүүдые түйлаһан байна.

Б. Базарон.

Сэдьхэл хүдэлгэмэ үглөөгүүр

Хүүгэдые урда урданайхиһаал ондоо, баярлахаашье, сэдьхэлээ хүдэлгэхөөршье үглөөгүүр угтаба. Шэнэхэн улаан галстугуудынь, адлихан формонуудынь али бүхы юумэндэ эдэнэй нарин нигтаар хандалдагые гэршэлнэ. Тэдэнэр һургуулияа һайндэрэйхидэл адляар гоёогоо.

9 час болобо. Анха түрүүшынхиеэ экзамен үгэхэеэ байһан 4-дэхи «Б» классай басагад һургуулидаа ороһоор өөһэдынгөө һуринуудые түргэн эзэлнэ. Тэдэнэй партанууд дээгүүр бэхэ ба сагаан саарһан үнинэй табигданхай. Багшань 2 ассистенттэй хамта орожо, басагадые түрүүшынь экзаменаар дашарамдуулан амаршална. Тиигээд ород хэлээр диктант бэшэлгэ эхилбэ.

Класс соонь шэмээгүй, гансал багшынь диктантынгаа текст уншахань элеэр дуулдана. Урогой эхилһээр 35 минута болоод байхада бүхы һурагшадынь диктантаа дүүргэжэ, багшадаа тушааһа.

Нина Елисеева, Ольга Цивилёва, Галина Турлай, Светлана Фалк гэгшэдэй хүдэлмэринүүд «5» гэһэн сэгнэлтэнүүдые абаа. Мүн 15 басагад «4» гэһэн сэгнэлтэнүүдые абалаһан байна. Нина Елисеева эндэ һурахатаа хамта хүгжэмэй һургуулида һуралаг, мүн пионерскэ звеногой вожатаа юм. Тэрэнэй звено класс соогоо түрүү һуури эзэлнэ.

Ингэжэ тус классай һурагшад түрүүшынгээ экзамен бариба.

Д. Дабаев.

Баярта үдэр

Хүнэй наһанда мартагдашагүй баярта үдэрнүүд олон лэ. Эгээл тиимэ үдэрнүүдэй нэгэниинь — уржадэр. Түрүүшынгээ экзамен үгэжэ эхилээб. Бидэ, арбадахи классай һурагшад, ород литератураар сочинени бэшэбэбди. Би энэ экзамендаа үнинэй бэлэдхэнхэйб. Ородой классигуудай, советскэ уранзохёолшодой олон номуудые уншаһан ба тэдэнэй творческо ажал-ябуулгатайнь гүйсэд танилсан байнаб.

Би илангаа математикада дурладаги. Энэшье, бусадшье предмедүүдээрээ эрхим сэгнэлтэнүүдые абаха гэһэн зорилго урдаа табинхайб.

Хэдэхэн недели үнгэрөөд байхада түрэл һургуулияа дүүргэжэ, болбосоролой аттестат абахадаа, дээдэ һургуулида орохо эрхэтэй болохоб. Техническэ вузда һурахаяа ошохо гэжэ шиидэнхэйб.

Виктор Иванов, Иволгын дунда һургуулиин 10-дахи классай һурагша.

С. РЕЗАНОВА,
№ 65 һургуулиин 10-дахи классые хүтэлбэрилэгшэ.

ЗАХЯА

Арбан жэл... арбан табсангууд...
Асари ехэ зам ши гаталаш.
Эндэһээ ургаал түрүү батлар хүнүүд,
Эрхим заншалыень бү мартаарайш.

Элир наһанайш үе хүсэбэ —
Илалта, тэмсэл, ажал шамай хүлеэнэл.
Үргэн уужам зам үгтэнэ,
Урма зоригтойгоор уралша! ябарай.

Саашадаа экзаменууд үшөө ушархал,
Шадалаа бууралангүй дабажа гараарай.
Ойротон ерэһэн коммунизм тээшэ
Омогтой дорюунаар арадтаяа дабхярай.

Мүнөөшье экзаменаа эрхимээр үгэ —
Мүнхэ тиимэ заншал манайда бии!..
Һургуулиингаа түүхэдэ манай классые
Һолонготуулан бэшэхыень бултадаа оролдоё!

Ородһоо Д. Гунзынов оршуулба.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

Зоргондоо ороһон продавец

Хабарай тарилгын үедэ колхозникуудые үргэн хэрэглэлэй эд бараагаар хангаха гээшэ худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй нангин уялга мүн.

Гэбшье, Бичурын аймпотребсоюзай Заганай сельпогой зарим продавецууд энэ уялгаа бодотоор бэелүүлжэ шаданагүй. Ленинэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой (Бодонгут) № 1 бригадада Ринчима Цыдендамбаева продавецаар хүдэлмэрилдэг юм.

Энэ продавец дуратай сагтаа магазинаа хаажархёод, һанаа амархан гэртээ һууха байдаг. Тиимэһээ, колхозникууд магазинда ерэхэдээ продавецыень гэрһээнь «урьжа» асардаг гү, али тэрэнэй ерэхыень хүлеэжэ үнэтэ сагаа дэмы гээдэг юм. «Магазиндаа юундэ байдаггүй хүмта» гэжэ Цыдендамбаеваһаа колхозникуудай асуухада, «хэрэгтэй болоо һаа гэртэм ерэгты» гэжэ убайгүйгөөр харюусадаг. Магазин соонь ариг сэбэр сахигдадаггүй. Эд товарнуудынь тооһондо дарагдашоод байдаг, продавецынь халаадаа оройдоошье үмдэдэггүй. Гадна, продавец Р. Цыдендамбаева полевой стан бэ малай гүүртэнүүдтэ нүүдэл наймаатайгаар хаа-яа гарана.

Заганай сельпогой правлени тус магазинай хангалтагүй хүдэлмэриие мэдэжэ байбашье, зохихо хэмжээ абанагүй.

М. Хонхолоев.

Нүүдэл наймаан эмхидхэгдэнэгүй

Гааргын сомоной сельпогой правлени (Курумкан) малшадые үргэн хэрэглэлэй эд бараагаар хангаха уялгаа муугаар бэелүүлнэ. Энэ сельпогой магазинуудай продавецууд малай фермэнүүд ба гүүртэнүүдтэ ябажа, нүүдэл худалдаа хэнэгүй. Жэшээлхэдэ, тус сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой малажалай олонхи гүүртэнүүд ба фермэнүүд колхозой центрһээ 30—35 километртэ байдаг юм. Тэед, тэндэхи малшад үргэн хэрэглэлэй эд бараагаар ходоодо дутагдалтай байдал. Тиимэһээ тэдэнэр колхозойнгоо центр ерэжэ эд бараа абаха баатай болоно. 1950—51 онуудай малай үбэлжэлгын эхилһэнһээ хойшо гүүртэнүүдтэ нүүдэл наймаан оройдоо 2—3 дахин хэгдээ. Тус сельпогой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Бадмаев энэ ушарые хаража байгаад, ямаршье хэмжээ абанагүй.

В. Доржиев.

„Бурят-Монголой үнэндэ" бэшэһэнэй һүүлээр

Баримтанууд тодорбо

Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын почтово отделени газетэ ба журналнуудые захигшадтань саг соонь хүргэжэ үгэнэгүй гэһэн бэшэг манай газетын апрелиин 1-нэй номерто толилогдоһон байгаа.

—Тус статья соо хэлэгдэһэн баримтанууд тодорхо, хэмжээ абтаа. Журнал захигша нүхэр Буянтуев Суулгын почтово отделениин начальник нүхэр Дондоковой гэмээр «Партийное просвещение» гэжэ журналай нэгэ номерые абаагүй байгаа. Журналайнь сэнгые гэмтэ нюур түлэхэ болоо, — гэжэ аймагай хэлхээ холбооной конторын начальник нүхэр Шулутов манай редакцида мэдээсэбэ.

Селькорой материалаар хэмжээ абтаба

«Хайхарамжагүйгөөр хандана» гэһэн гаршагтай бэшэг «Б. М. үнэн» газетын редакцида ороһон юм.

Бэшэг соо Хорнин аймагай Үдын сомоной Соведэй гүйсэдхомой түрүүлэгшэ нүхэр Ямпилова культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэридэ хойрогоор хандана гэжэ хэлэгдэһэн байгаа.

—Шалгажа үзэхэдэ, дээрэ дурдагдаһан баримтанууд тодорхо, партийна эхин организациин бюро дээрэ тус асуудал зүбшэн хэлсэгдэжэ, зохихо хэмжээ абтаа. Мүнөө үедэ Үдын уншалгын байшанда хүдэлмэри муу бэшээр ябуулагдажа байна.—гэжэ ВКП(б)-гэй Хоринн аймком манай редакцида мэдээсэбэ.

Оролдосотой адуушан

…айтай үбгэн Никита Инно-… Кокорин Иволгын айма-…ьбэрын сельсоведэй Воро-… нэрэмжэтэ колхозой КТФ-… Энэ адуушан колхозойн-…ажал дээрэ 18 жэлэ хүдэл-…жэ ябана. Һүүлшын долоон …турша соо колхозойнгоо …нэгые хэрүүлжэ, дайш …ануудые түйлаа. 1950 он-…бөөрөө 15 унага абаха …ал, 18-ые абажа бүрин бү-… түлжүүлһэн байна. Энэ жэ-…лжэлгын үедэ 59 толгой …н һайн шадалтайгаар, нэгэ-…оролтогүйгөөр харуулаа.

Мүнөө жэлдэ нүхэр Кокорин 24 гүүнһээ 20 унага абажа, түлжүүлхэ гэһэн уялгаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Харуулһалжа байһан адуунинь мүнөө тамир шадалаар һайн. 1951 ондо нэгэшье гүү һубайрулхагүй, бүхы түлнүүдые хоролтогүйгөөр харуулһалха, адуугаа дунда ба дундаһаа дээшэ шадалтайгаар зунай бэлшээридэ гаргаха гэһэн уялга абаад, Кировэй нэрэмжэтэ хүршэ колхозойнгоо адуушан Дашинима Бадмаевые социалистическэ мүрысөөндэ урина.

Р. Дашиев.

ТҮРҮҮ МАЛШАД

Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой малажал дээрэ Гыма Дашиева 10 гаран жэл хүдэлмэрилжэ, энэ хугасаа соо баян дүй дүршэлтэй малшан болоо. Мүнөө нүхэр Дашиева хониной-товарна фермэдэ хүдэлмэрилнэ.

Нүхэр Дашиева даабарита хонидоо намарнаа хойшо һайнаар хараһанай ашаар нэгэшье толгой хоролтогүйгөөр ондо оруулжа байна. 96 хони түрүүлхэ аад, мүнөө 75 түлгүүдые абаад, бүрин бүтэнөөр түлжүүлжэ байна.

Мүн тус колхозой хонишон Д. Тунжинова 96 хони түрүүлхэ аад, 60 гаран хурьга абаад, тобир тарганаар түлжүүлжэ байна. Эдэ хонишод үлэгшэ хонилоо һайнаар түрүүлжэ, хоролтогүйгөөр түлжүүлхэ гэжэ оролдоно.

Ц. Дамбаев.

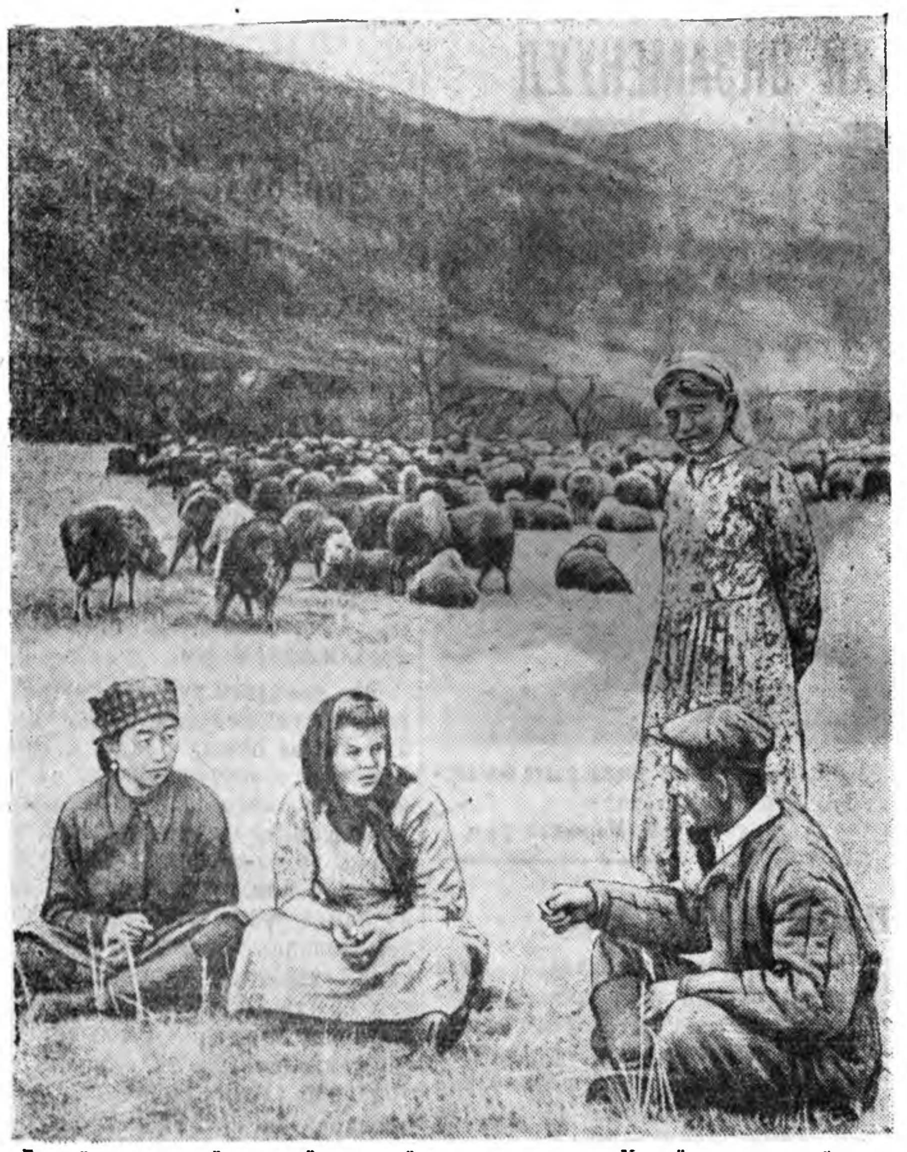

Боргойн племенной хонидой совхозой хонишодой дунда Цыгайска үүлтэрэй түлгэнүүдэй отарые даадаг ахалагша хонишон Д. Цыденовэй бригада эрхим ажалаараа суурхана. Энэ бригадада үбэлжэлгын эхеэр 1085 толгой хонин даалгагдаһан байгаа. Тэдэнь мүнөө бүрин бүтэнөөр ондо оруулагдаһан ба хонин бүхэнэйнь амидын шэгнүүр 6 килограммай орондо 7,5 килограммаар дээшэлүүлэгдэһэн байха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахалагша хонишон нүхэр Д. Цыденов бригадынгаа хонишотой хөөрэлдэжэ байна. **М. Минеевэй** фото.

МУХАРШЭБЭРЭЙ АЙМАГТА

ҮҮСХЭЛ ГАРГАБА

Ажалшадай депутадуудай аймсоведэй гүйсэдкомой партийна эхин организаци (секретаринь нүхэр Патрачков) колхозуудай таряанажалай ба тракторна бригадануудые шефтээ абаха талаар аймцентрын эмхи зургаануудай коллективүүдэй дунда үүсхэл гаргаба. Тиин аймсоведэй хүдэлмэрилэгшэд 4 фотомонтаж, 2 домино, даам, хэлэн лозунгнуудые, библиотечкэ бэлэдхэжэ бригадануудта эльгээбэ.

Тус үүсхэлые аймцентрын эмхи зургаануудай коллективүүд халуунаар дэмжээ. Һаяын үдэрнүүдтэ тэдэнэй түлөөлэгшэд шефтээ абаһан бригадануудтаа ошожо, полевой стан ба тракторна вагонуудые гоёолсохо, тэндэ лекцинүүдые уншаха, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ байна.

БИБЛИОТЕКЭНҮҮДЫЕ БЭЛЭГЛЭБЭ

Аймагай ба хүдөөгэй библиотекэнүүд 26 библиотечкэ эмхидхээд, тракторна бригадануудта үгэбэ. Библиотечкэнүүдэй номууд нэгэ хэды болоод лэ шэнэ номуудаар һэлгэгдэжэ байха юм.

Ном зөөгшэдөөр томилогдоһон 8 хүн мүнөө хүдэлмэреэ һайнаар ябуулжа байна.

РЕЙДОВЭ ШАЛГАЛТА

ВЛКСМ-эй айком, аймагай хүдөө ажахын таһаг ба «За большевистские темпы» газетын редакци хамтадаа хабарай тарилгын хүдэлмэриин шанар шалгаха рейд үнгэргэбэ.

Рейдовэ бригаданууд комсомольско хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ба редакциин хүдэлмэрилэгшэдһөө бүридхэгдэһэн байна.

ҺУРАГШАДАЙ ВЕЧЕР

Һаяхан Мухаршэбэрэй дунда һургуулида «Агуусхэ ород хэлэн» гэһэн темээр вечер үнгэргэглэбэ. Элидхэлые 10-дахи классай һурагша Лида Шарова хээ. Һүүлээрнь олон һурагшад үгэ хэлэһэн байна.

Энэ вечер һургуулиин 7—10 классуудай һурагшадые ехээр һонирхуулаа.

БОЛБОСОН ТҮХЭЛТЭЙ БОЛГОНО

Аймцентрые болбосон түхэлтэй болгохо зорилгоор ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Майн 13-да воскресник үнгэргэгдэжэ, 2000 гаран набшаһата модонууд улицануудаар тариглаба.

Мүнөө шэнэ стадионой барилга аймцентртэ эхилэгдэнхэй.

П. Степанов.

Колхозой ангай ажахы

Манай республикын олон колхозууд ангай ажахытай болонхой. Хэдэн арбаад колхозууд халтар хара үнэгэнэй фермэнүүдһээ ехэхэн олзо доход оруулна. «Заготживсырьёгой» конторонууд жэл бүхэндэ колхозно фермэнүүдһээ энэ үнэтэ ангай арһануудые олоор тушаан абана.

Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз гансахан нёдондо жэлдэ ангайнгаа фермэһээ 50 шахуу мянган түхэриг олзо оруулаа. Тэрэшэлэн Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз гүрэндөө халтар хара үнэгэнэй арһануудые олоор тушаана.

Энэ жэлдэ республикын колхозуудай ангай фермэнүүд гүлгэдые олоор абахаар хүлеэнэ. Мүн олон колхозууд түрүүшынхеэ ангай фермэтэй болохонь. Ангай Забайкальска совхоз тэдэ колхозуудта халтар хара 100 үнэгэ үгэхөөр бэлэдхэжэ байна.

Хүдөө ажахын наукын һонинууд

Малажалда витамин хэрэглэлгэ

Воронцовско биологическа станцида биологическа наукануудай кандидат М. И. Рожковой хүтэлбэри доро витаминна институдай сотруднигуудай хэһэн олон тосто туршалганууд малай тэжээлдэ А болон Д витаминуудые нэмэхэдэ малай бэе һайжарна, амидынь шэгнүүр сүүдхэ соо нилээд ехээр нэмэнэ гэжэ харуулаа. Жэшээнь, тоһоной раствор шэнгеэр буйлуулагдаһан витамин эдиһэн гахайн амидын шэгнүүр 17—23 процентээр дээшэлһэн байха юм.

Витамин малда эдюулхэдэ ехэ гарзатай бэшэ. Витаминна препарадууд тон үнэгүй юм. Малай амидын шэгнүүрэй нэмэһэн килограмм бүхэндэ 12 мүнгэнэй витамин гаргашалагдана. Гахайда үдэр бүри нэгэ килограмм хуурай тэжээл сооhь 1500 единицэ витамин оруулагдаха ёһотой.

Витаминна препарат малда эдюулгые хүнгэдхэхын тула витаминна институт хадаа А болон Д витаминуудые элдэб малда эдюулхэ хэмжээтэйгээр тусгаар таблеткэнүүд болгохо гэжэ дурадхаа.

Үбэлдөө һаамхай үнеэдтэ витаминна рацион нэмэжэ үгэхэдэ илангаяа туһатай. Иимэ тэжээл эдилсэдэг үнеэн һү ехээр үгэдэг, һүниинь витамин элбэгтэй болодог.

Гэрэй шубуунай тэжээлдэ А болон Д витамин нэмэхэдэ шубуунай үндэгэ түрэлгэнь 12—14 процентээр, дальбараагай гарасань 60 процентээр дээшэлнэ гэжэ шубуу үсхэбэрилгын Загорско институдай хэһэн туршалганууд харуулаа.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, майн 21. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр иигэжэ мэдээсэбэ: Арадай армиин частьнууд Хитадай һайндуратантай нигта хани- харилсаатай ябажа, фронтын зарим участогууд дээрэ 38-дахи параллельһээ 30—40 километр урдуур дайлалдан, американо-английска интервенционистска сэрэгүүдтэ шанга сохилтонуудые хэжэ байна.

Абтаһан мэдээнүүдэй ёһоор, дайсанай 4000 үлүүтэй солдадууд болон офицернүүд алагдаһан ба шархатаһан, мүн 3121 хүн плендэ абтаһан байна.

Иимэ трофейнүүд: элдэб калибрай 180 гаран ехэ буунууд, 70 гаран пулемёдууд, 1500 үлүүтэй винтовконууд, 30 радиоустановконууд, 800 гаран автомашина, тэдэнһээ 236-ниинь сэрэгэй хэрэгсэлнүүдые тээһэн грузовигууд буляан абтаа.

Дайсанай 25 танк бута сохигдоо, 18 самолёт буудажа унагаагдаа.

Эб найрамдалай национальна плебисцит Польшодо амжалтатайгаар ябуулагдажа байна

ВАРШАВА, майн 20. (ТАСС). Эб найрамдалай национальна плебисцит Польша дотор гурбадахи үдэрөө ехэ амжалтатайгаар хэгдэжэ байна. Майн 19-нэй 12 час хүрэтэр 11 миллион үлүүтэй полягууд эб найрамдалай национальна плебисцидэй бюллетеньнүүдтэ гар табяа. Варшавада ба Варшавска воеводство дотор 1 миллион 484 мянган граждананууд, Познаньска —1 миллион 109 мянган, Выдгожско—547 мянган, Келецкэ—149 мянган, Броцлавска—935 мянган, Краковска воеводство дотор—568 мянган граждананууд гар табиһан байна.

Польско арад эб найрамдалай национальна плебисцидтэ нэгэн һаналтайгаар хабаадажа, агуусхэ табан гүрэнүүдэй хоорондо эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй хандалгые эрид шууд дэмжэн, эб найрамдалай түлөө бүхэдэлхэйн тэмсэлдэ өөрынгөө оруулалта хэнэ.

Германиие ремилитаризацилгада эсэргүү ябуулгануудые ударидаха венгерскэ комитет байгуулагдаа

БУДАПЕШТ, майн 20. (ТАСС). Германиие ремилитаризацилгада эсэргүү хүдэлмэришэдэй европейскэ конференциин шиидхэбэритэй зохилдуулан, венгерскэ предприятинуудай ажалшад ябуулгануудые ударидаха Венгерскэ хүдэлмэришэнэй комитедэй гэшүүдые һунгаа. Үсэгэлдэр тэрэ комитедэй эмхидхэлэй заседани боложо, өөрынгөө президиумые һунгаа. Тус комитет Германиие ремилитаризацилгада эсэргүү хүдэлмэришэдэй европейскэ конференциин материалнуудые 25 мянган экземпляр тиражтайгаар ойрын сагта хэблэн гаргаха байна. Комитедэй гэшүүд болбол венгерскэ ба Баруун Германиин ажалшадай хоорондо бэшэг бэшэлсэлгэ эмхидхэхэ зорилго табина. Эб найрамдалай түлөө венгерскэ тэмсэлшэд, үйлэдбэриин стахановецууд, түрүүшүүл эб найрамдалай түлөө хайшан гэжэ тэмсэдэг тухайдаа бэшэхээр хараална.

Италиин һургуулинуудай багшанарай ба албахаагшадай забастовко

РИМ, майн 20. (ТАСС). Гүрэнэй дунда һургуулинуудай багшанарай ба албахаагшадай 48 часай забастовко үгэсэлдэр үглөөгүүр бүхы Итали дотор эхилээ. Үсэгэлдэрэй турша соо Италиин гүрэнэй бүхы һургуулинууд хаагдаһан байна. Забастовконь үргэлжэлһөөр.

Тус забастовкодо 75 мянган багшанар ба албахаагшад хабаадана гэжэ газетэнүүд мэдээсэбэ.

Ажалай услови һайжаруулха эрилтэтэй мүнөөнэй 48 часай забастовко хадаа һүүлэй һарануудай турша соо дунда һургуулиин хүдэлмэрилэгшэдэй хэһэн бүгэдэниитын хоёрдохи забастовко болоно. Багшанарай 24 часай түрүүшын забастовконь салин хүлһэ дээшэлүүлхэ тухай асуудалаар хэлсээ хэхэсэ гэгээрэлэй Министрын арсаһые буруушааһанай тэмдэг болгон апрелиин 18-да хэгдэһэн юм.

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын гадаадын хэрэгүүдэй Миинистрын мэдүүлгэ

ПХЕНЬЯН, майн 20. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министр Пак Хен Ен Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида иимэ мэдүүлгэ эльгээбэ:

ООН-эй Генеральна Ассамблейн түрүүлэгшэдэ,

Аюулгүйн Соведэй түрүүлэгшэдэ.

Нью-Йорк—Лейк-Саксесс.

«Хойто-Корейскэ Армиин генеральна штабай хоёрдохи таһагай приказ» ба «Хойто-Корейскэ Армиин ябган сэрэгэй дүрбэдэхи дивизиин дайшалхы приказ» гээшэ гэһэн хоёр документые ООН-до майн эхеэр Кореядэхи американска командованиин эльгээһэниинь Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительствода мэдээжэ болоо. Дурсагдаһан хоёр документ хадаа Кореядэ хэгдэжэ байгаа американска тонуул дээрмэдэлгэдэ дураа гутажа, США-гэй зэбсэгтэ интервенци болюулхые эрижэ байгша дэлхэйн олониитын һанал бодолые хуураха зорилгоор американска командованиин зохёоһон тон бүдүүлиг худал зүйл мүн гэжэ мэдүүлхээр би түлөөлэгдэһэн байнаб. «Хойто-Корейскэ Армиин приказууд» гээшэ гэжэ американецуудай хүргэгшын худал хуурмаг шэнжэнь энэ мэдүүлгэдэ хабсаруулагдаһан, Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын сэрэгэй компетентнэ органой мэдээсэл соо бүрин элирүүлэгдэһэн байна.

Энэ американска ээлжээтэ худал хуурмаг документын тон бодомжогүйгөөр ба тулюураар зохёогдоһониие сэхэ хүнэй, сэрэгэй хэрэгые һайнаар мэдэхэгүйшье һаа, бэлэхэнээр обёорхоор байха юм. Дурсагдаһан «приказууд» соо манай армиие Корейскэ Арадай арми гэхын орондо «Хойто-Корейскэ арми» гэжэ нэрлэнэ. Корейскэ Арадай-Демократическа Республикада дайсан харшаар хандадаг правительствонуудтай оронуудта лэ тиимэ нэрын хэрэглэгдэдэг байһаниинь бүгэдэндэ мэдээжэ бшуу.

Кореядэхи географическа хэдэн пунктнууд дурсагдаһан «приказууд» соо японско нэрээр нэрлэгдэнхэй. Тиин гэһэй, үшөө 1945 оной ноябриин 16-да Хойто Кореяын юстициин департамент болбол японско терминологи хэрэглэхые хориһон ба корейскэ бодото нэрэнүүдые японско нэрээр нэрлэхые хориһон байна. Мүн Хойто Кореяын арадай комитедэй 1947 оной мартын 24-дэ гаргаһан шиидхэбэриин ёһоор, японско нэрэнүүдые ба терминологиие хэрэглэхэгүйн хойноһоо шанга хиналта тогтоогдоһон байгаа. Тиимэһээ, корейскэ арадай национальна бодол мэдэрэлые дараха зорилгоор японско хорото муухай булимтарагшадай урдань хэрэглэжэ байһан японско нэрэнүүд Корейскэ Арадай Демократическа Республикада гаргагдаһан географическа картанууд дээрэ, сэрэгэй приказууд ба бусад документнүүд соо хэрэглэгдэхэ ёһогүй байна бшуу.

Хуурмаг документ зохёогшод хадаа Корейскэ Арадай армиин эмхидхэлэй байгууламжые мэдэхэгүй байһанаа харуулаа. Американецуудай хуурмагаар зохёоһон «приказууд» соо хэлэгдэһэн «Хойто-Корейскэ армиин генеральна штабай хоёрдохи таһаг», «Ябган сэрэгэй дивизиин составта ородог дүрбэн полкнуудшье», «Корпусной артиллеришье» байгаалида оройдоо байхагүй. Тэдэ «приказууд» соо Корейскэ Арадай армиин уставууд ба дүримүүдтэ огто таарахагүй зүйлнүүд бии байна. Энэнь, мүн лэ дурсагдаһан «приказуудай» бодото авторнуудые балшыса элирүүлнэ. Кореядэ дайнай эхилһээр арба нэгэдэхи һарын ябажа байхада эдэ хуурмаг документнүүдэй гаргагдаһан ушар анхарал татана.

Хойто-Кореяын территориин гөрьтойхон хубиие сагзуура буляан эзэмдэһэн болобошье, Макартур энэнэй урда тээ иимэ худал хуурмаг нэгэшье документ гаргахые зүрхэлөөгүй байгаа. Зүгөөр, Риджуэй хадаа өөрынгөө эзэдэй үлүүсэ һанаамгай зарсаһь байшоо ха, мүн антикорейскэ хуурмаг документые хэрэглэхэ шухалашалал Вашингтондо һүүлэй үедэ ехэ болоһон байгаа ха. Корейскэ арадта эсэргүү агрессиеэ зүбтүүлхые оролдон, США-гэй правительство хадаа Кореядэ дайнай болоһоной гэмые Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительствода тохохо һэдэлгэ нэгэнтэбэшэ гаргана. Теэд, буруушаахын аргагүй баримтануудые ба документнүүдые үндэһэ болгон, Корейскэ Арадай Демократическа Республикын правительство хадаа Урда Кореядэ хойто кореецүүдэй добтолон ороһон тухай американска үндэһэгүй баталамжые элирүүлһэн, ба Кореядэхи дайнай бодото гэмтэдынь американска империалистнууд, Урда Кореядэхи тэдэнэй лисынмановска агентура мүн гэжэ тодоруулһан байна.

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительство ООН-до 1950 оной сентябриин 23-да мэдүүлгэ хэхэдээ, Хойто-Кореядэ американецуудай ба лисынмановецуудай 1950 оной июниин 25-да добтолон оролгодо бэлэдхэлэй бүхы түүхые элирхэйлһэн байна. Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительство «Кореядэ гражданска дай үүдхэһэн гэмтэ нюурнуудые элирхэйлһэн документнүүдэй ба материалнуудай» суглуулбари соо лисынмановска нюуса архивай тэдэ материалнуудые тунхаглаһан байха юм. США-гэй правительствошье, Ли Сын Ман гэгшын марионеточнэ правительствошье Корейскэ Арадай-Демократическа Республикада тэдэнэй добтолон ороһые элирхэйлһэн документнүүдые ООН-до хүргэхэдэмнай буруушаалга хээгүй, юуб гэхэдэ, ООН-до бидэнэй хүргэһэн үнэнтэ документнүүдые буруушааха аргагүй болоо—гэмтэйшүүл балшыса баригдаһан байна. Тиигэжэ, Кореядэхи дайнай бодото гэмтэд бүри үни бүхы дэлхэйн үмэнэ элирүүлэгдэһэн байгаа. Корейскэ арадта ба эб найрамдалда дуратай бүхы хүн түрэлтэндэ эсэргүү гэмтэ муухай ябуулгынгаа түлөө харюусалгаһаа тэдэнэр зайсажа шадахагүй. Кореядэ американска интервентнүүдэй хэһэн хорото муухай ябуулга тушаа арадуудай зэбүүрхэл, корейскэ арадта эсэргүү дайнда хабаадаха хүнүүдые американецуудай элсүүлхэ ябадалдахи бэрхэшээлэй улам ургалга, англо-американска блок дотор корейскэ асуудалаар гараһан арсалдаан, американска империалистнуудай сэрэгэй бурууталга—эдэ бүгэдэ хадаа США-гэй правительствые хуурмаг документ зохёохо ябадалда хүргэһэн байна. Тэрэ хадаа иимэ замаар дэлхэйн олониитын һанал бодолые хулхуулха ба Дальна Востогто өөрынгөө сэрэгэй авантюра бэелүүлхэ ябадал хүнгэдхэхэ гэжэ оролдоно. Зүгөөр, хуурмаг документнүүдые хэды зохёоходоошье, американска империалистнууд Кореядэхи дээрмэдэлгынгээ агрессиие, эрхэ сүлөөдэ дуратай корейскэ арадта эсэргүү зэрлиг хюдалгаяа, Кореяын национальна баялигые усадхажа байһанаа зүбтүүлжэ шадахагүй. Эдэ гэмтэ ябуулгануудые ямаршье худал хуурмаг юумээр даллалха аргагүй. Гэмтэд харюусалгада хабаадуулаглаха ёһотой.

ПАК ХЕН ЕН, Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министр.

Корея, Пхеньян, 1951 оной майн 18.

Филиппинын профсоюзна ажал-ябуулагшадые хамгаалгын түлөө

Английска арадта Великобританиин компартиин хандалга

ПРАГА, майн 20. (ТАСС). Великобританиин коммунистическэ парти майн 17-ной үдэр английска арадта хандаһан хандалга тунхаглаа гэжэ Телепресс агентствын корреспондент Лондонһоо дамжуулба. Филиппиныдэхи профсоюзна ажал-ябуулагшад тушаа хэгдэжэ байгаа мүрдэлгэ хюдалгые буруушааһан протест мэдүүлхыень тус хандалга дотор уряалагдана.

Филиппинын 6 хүн, тэрэ тоодо нэгэ эхэнэр, «бунт» хэһэнэй түлөө гэмнэгдэн, саазалагдахаар шиидхэгдэһэн байна. Олон хүнүүд удаан саг соо түрмэдэ хаагдахаар шиидхэгдэһэн гү, али сүүдгүйгөөр арестда байна гэжэ хандалга соо дурсагдана.

Эдэ профсоюзна ажал-ябуулагшадай «бүхы гэмынь» юу байгааб гэбэл, тэдэнэр салин хүлһэнэй минимум тогтоохын, профсоюзна организацинуудай сүлөөгэй түлөө эрид шууд тэмсэл ябуулһан байха юм. Газарай реформын түлөө, Уоллстридэй ба тэрэнэй дахуул болгошодой зонхилолгоһоо сүлөөрхын түлөө, Филиппиные Советскэ Союзай ба Хитадай арадуудта харша дайнай база болгохо һэдэлгэдэ эсэргүү Филиппинын арадай тэмсэлые ямаршье мүрдэлгэ хюдалга һаатуулжа шадахагүй.

А. ЖАМБ…

ТҮРЭЛ… НЮТАГНИ…

(Шүлэгүүдэй циклһээ)

1. МАЛШАН — ДЕПУТ… СЭСЭГМА

—Баяртай, нүхэдни;
Баран мэндэ һуугыт даа.
Хамаг үнеэдыемни
Харалсажа байгыт даа. —
Энэ захяаень
Эржэн тугалшан хүлеэб…
Баһа харюудань
Болод һаналаа хэлэбэ:
—Сэсэгма, найдаад
Сэдьхэлээ зобонгүй ябаг…
Бидэшни хамһаад
Бултыень хэхэбди, харащ…
Мартангүйгөөр
Манайнгаа захяа дүүргэ…
«Электричествэр
Үнеэдээ һаахамнай» гээр…
Малшан — депутат
Мүнөөдэр бүришье дорж…
«Москвичтаа» һуугаад
Мордоо һэн, сессидэ зор…

2. ДУУША БАСАГАН

Урдамнай, сценэ дээрэ…
Урихан аялга зэдэлнэ.
Дууша басаган тэндэ…
Дура сэдьхэлым ээзлнэ.
Хани хүршэмни абяагүй,
Харашоод нүүна урагшаа.
Баһал хүдэлхэ сүлөөгүй
Байна дуулахыень һайшаа…
—Хэлыт,—гэнэб тэрээндэ…
Хэн артистка гээшэб?
Хани хүршэмни минһээ…
Харюусаба омогорхон:
—Энэш манай нютагай
Эрхим хонишо басаган.
Артистка гэхээршье байж…
Ажалдаа магтаалтай юм…

3. «РОДИНА» ДУУГАР…

«Родина» — радиоприём…
Өөртөө худалдан абаба…
Тэрэниие байрадамни
Табижа үгыш даа, Тудэб…
Үбгэнэй энэ хүсэлыень
Үдэшэ монтёр дүүргэ…
…Баяр золоор залуужа…
Баабайн гэртэ һаруулхан…
—Москвае табижархи,—…
Монтёрто хэлэнэ үбгэн.
Кремлиин курантнууд …
Хүгжэм дуунууд дуулаа…
Баабайн нюурай уршала…
Баярай гэрэл наадаба.

4. НАРҺАН МОДО…

Дүтэ дүтэхэн жэрылдэ…
Дээшээ үлынэ нарһануу…
Нюусаар юушьеб шэбэ…
Нарьян шууяна һүртэй…
«Миин лэ шууялдажа б…
Манайда айлшалагты,—…
Модошод электро-хюрэ…
Мэдэлдээ абаба, шарма…
Натара нютагыемнай х…
Нарһан столбнууд жагса…
Утаһа хурданаар дамж…
Унтаршагүй гэрэл тараб…

5. ХУУР

Дархан хуһа жүһэн
Дархалба хуур уранаар.
Шэрдэн гоёор хэгдэһэн
Шэнэхэн энэ хуураар
Магад фестиваль дээрэ…
Манай хүгжэмшэ Түмэн…
Дэлхэй түбиие дүүрэн
Дуулаха аалам Гими…

ФУТБОЛООР ГОРОДО… КУБОГАЙ ТҮЛӨӨ МҮРЫ…

Физкультура ба спортын… гые эрхилхэ Улан-Удын… ской комитет энэ жэлдэ… лоор городой кубогай түлөө… рысөө үнгэргэхэнь. Тус мүры… дэ городой 14 команда хаб… саха байна.

Мүнөө тэдэ команд… зарьманайнь уулзалга … Һаяхан «Красное знамя» (… фабрика), «Амур» коман… наадаа. Эндэ «Амур» ком… хид 3:1 тоотойгоор шүүгд…

Тиихэдэ, «Динамо», … 3-дахи «Локомотив» коман… уулзажа, «Динамын» залу… болистнууд 2:1 тоотойгоор … Механизированнэ шэлэй … стадиондо «Спартак» (про… рацини Управлени), «Стр… (Шэлэй завод) командану… дажа, промкооперацинных… лэй заводойхид 3:2 тоо… шүүгдэшоо.

Тус мүрысөөнэй 2-дохи… майн 22-һоо 25 хүрэтэр «… —«Амур», «Спартак»—«… «Динамо»—«Пишевик», … 1-дэхи «Локомотив»—«… тив» (Транспорт) команд… уулзалганууд болохо байна…

Гурбадахи турга (майн 2… эдэ уулзалганууда шүүж… һан командануud наадаха …

С. Тор…

Харюусалгата ред… **Б. А. ОЧИ…**

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря — 3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем. — 6-84. Для междугородных переговоров — 16.

Н—03600. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.0…